

Vai tūristi atdzīvina
pilsētu? Viedokļi.

→ 2. lpp.

„Ne ar karu, bet diskusijām.” Tā Eiropas
Parlamenta pēdējās debatēs Strasbūrā
par strīdu risināšanu izteicās **Latvijas
Ministru prezidents Krišjānis Kariņš.**
→ 6. lpp.

Kādi darbi
tagad sakņu
un augļu dārzā,
košumdārzā un
siltumnīcā?

→ 5. lpp.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Nr. 49
(11 431)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2019. gada 29. aprīlis

Lidojošās zivis nepieviļ

„Tās zivis pār Ventas rumbu lec gadsimtiem. Bērniībā netālu no šejienes bija skola – dižu vēriņu lēcējām nepievērsām. Bet vajadzēja atnākt cilvēkiem, kuri no tā uztaisa skaistus svētkus,” dienu pirms 15. pavasara palu šova *Lido zivis Kuldīgā*, skatoties, kā Pilsētas dārzs pārtop par svētku vietu, atzina kuldīdzniece Vija.

Nīderlandes ielu teātra *TukkersConnexion* mākslinieki ar lielām mehāniskām zivīm cauri Pilsētas dārzam Kuldīgā gāja vairākas reizes. Viņi uzrunāja skatītājus, cienāja ar riekstiem un labprāt kopā fotografējās.

Arī šoreiz virs ūdenskrituma lidojošās vimbas un svētku rīkotāju komanda nepievīla ne vietējos, ne no dažādām pasaules malām atbraukušos. Kā ierasts, šovs un tūrisma sezona tika atklāta uz skatuves Pilsētas dārzā. Pēc tam daudzi nedevās projām un piedalījās zinātkāres centra *Zinoo* eksperimentos, klausījās un skatījās dažāda vecuma bērnu uzstāšanos, kā arī kopā ar Antu Eņģeli un Marko Ojalu uzdziedāja dziesmas par jūru. Citi devās līdzī Nīderlandes ielu teātra *Tuk-*

kersConnexion aktieriem, apbrīnojot viņu vadītās mehāniskās zivis, kā arī pamazām iejūkot starp izzinošu un sportisku atrakciju rīkotājiem, tirgotājiem, amatniekiem un ēdinātājiem gan Kalna un Liepājas ielā, gan Rātslaukumā.

Bet tie, kurus burzma nogurdināja, devās uz *Kūravas* pagalmu, kur 13. reizi notika Kurzemes stāstnieku festivāls *Ziv'zup'*. Vārēja vērot mākslu vairākās izstādēs, klausīties mūziku labos koncertos un dienu pabeigt

ar brīvdabas kinoteātra devītās sezonas atklāšanu.

„Tādi mazie Pilsētas svētki. Man šie patīk daudz labāk par lielajiem. Laikam jau tāpēc, ka apkārt pavasaris, skaista daba un nav tik lielas burzmas,” atzina kuldīdznieks Olafs, kurš ar ģimeni neesot izlaidis nevienu pavasara palu šovu.

(Turpinājums 3. lpp.)

Inguna Spuleniece
Lailas Liepiņas foto

3K

**Pielikumā 3K –
Kas kultūrā
Kurzemē:**

- Ieļļu teātris Liepājā pabērna lomā,
- Spāres muižas jaunā dzīve,
- sapnis par laikmetīgās mākslas galeriju,
- notikumu kalendārs maijam.

→ **Meklējiet
iekšlapās!**

**Nākamais
Kurzemnieka
numurs iznāks**

3. maijā:

- Riteņbraucēju laiks klāt.
- Tehnikuma pārvērtības.
- Virkas ielas stāsti.
- Laosa: kāpēc vērts redzēt.
- LEADER projektu divreiz vairāk nekā naudas.

**Kurmālē iedzīvotājus uztrauc ceļi, trokšņi, drošība, nekoptība,
apgaisojums un taciņas.**

→ 4. lpp.

ISSN 1407-9752

REDZĒJUMS

Daiga Bitiniece,
tāl. 63350567,
daiga.bitiniece@
kurzemnieks.lv

Mūsu vērtības

Par Valsts prezidenta amata kandidātu izvirzītais Eiropas Tiesas tiesnesis Egils Levits pēdējā laikā vairākās Latvijas augstskolās viesojas ar priekšlasījumu par vērtībām Eiropas Savienībā un mūsu valstī. E. Levits ir autors Satversmes preambulai, kurā nosauktas Latvijas vērtības. Pilsonim savējās jāatpazīst konstitūcijā, viņš uzsver.

„Vērtībām būtu jāatrodas līdzsvarā, nevis pretrunā.”

Kādas tad ir šīs vērtības? Uz ticība Latvijai, latviešu valoda kā vienīgā valsts valoda, brīvība, vienlīdzība, solidaritāte, taisnīgums, godīgums, darba tikums, ģimene. E. Levits arī atzīst, ka nav cilvēka bez vērtībām – tās ir mūsos tik dziļi iekšā, ka ikdienā nav nepieciešams tās apzināties, jo rīkojamies saskaņā ar tām. Jo pašsaprotamāka ir vērtība, jo stabilāka tā ir.

Interesanti salīdzināt, kādas vērtības tika minētas biedrības *Lidere* rīkotajā domnīcā *Lideres kods* Kuldīgā šopavasār. 34 novada uzņēmējas un vadītājas Latvijas līderes kodā noguldīja 67 sev svarīgas vērtības. Starp tām visbiežāk minētas šādas: ģimene, godīgums, mīlestība, pacietība, ticība, cieņa, daba, dzīvesprieks. Tā kā šī bija jau 11. domnīca Latvijā, tad kopīgajā krājumā tiek noguldītas

arvien jaunas, vēl iepriekš neminētas vērtības. Kuldīgas novada dāmu pienesums bija šāds: dzimtas mājas, dzimtas uzvārds, kauna izjūta, samērīgums, darbīgums, atdeve, Latvijas meži, Riežupes smilšu alas.

Ikdienā vērtību skalā vienas iegūst lielāku pārsvaru pār citām, bet citas kļūst mazsvarīgākas. Dažbrīd var šķist, ka pat nonāk pretrunā. Lai arī mūsu Satversmes preambula saka – latviešu tautas dzīvesziņas un kristīgo vērtību atrašanās līdzās nav pretrunīga, bet tikai ļauj labāk saprast mūsu identitāti, ikdienā zinām gadījumus, kad mācītājs neļauj baznīcā dziedāt tautasdziesmas. Par to nesen intervijā atkal izteicies Andris Vasiļevskis, bijušais Alsungas katoļu mācītājs, kurš tagad kalpo draudzēs Aizputē, Pāvilostā un Vecpilī, proti, „arī mūsdienās daudzi baznīcas kungi joprojām ir kā zirgi ar klapēm uz acīm un tautas mantojumu sauc par pagānismu – tautas dziesmu baznīcā nedrīkst dziedāt un ar tautas tērpu mugurā nav ļauts ienākt”.

Cits aspekts – globalizācijas apstākļos arvien vairāk iekļaujamies starptautiskajā apritē, taču tāpēc arvien vairāk sargājamās tieši nacionālās vērtības: sava valoda, kultūra, vēsturiskais mantojums, piederības izjūta. Un, pēc E. Levita domām, vēl viens izaicinājums Latvijai varētu būt tas, ka individuāla vērtība – pašīstenošanās – kļūst aizvien nozīmīgāka, bet tai nevajadzētu nonākt pretrunā ar citu vērtību – solidaritāti.

„Mēs i' no kok' un grib, lai cit' kāj's lok'!” ar tādu moto Rendas pagasta pārvaldes darbinieki izgatavojuši tautisku pāri, kuram līdz pat rudenim būs jāuzmundrina kultūras pasākumu apmeklētāji.

Dainas Tafelbergas
teksts un foto

Aptauja portālā
Kurzemnieks.lv

Spēļu zāles Kuldīgā:

- nodara ļaunumu – 357
- ir pietiekamā daudzumā – 47
- vajadzīgas vēl – 23
- ir nekaitīgas – 12

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Kurā iecirknī jābalso?

„Kāpēc man un meitai nav atnests paziņojums, kurā iecirknī jābalso Eiropas Parlamenta vēlēšanās 25. maijā?” tā jautā kuldīdzniece Anita, kura dzīvo mājā dārzkopības biedrībā *Kurzemīte* un esot tur arī deklarējusies.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Kuldīgas nodaļas vadītāja Iveta Štāle gan nevar komentēt, kāpēc paziņojums nav atnācis, bet iesaka vai nu pašiem savu iecirkni uzzināt pārvaldes mājaslapā, vai, ja internets nav pieejams, atnākt uz nodaļu Pilsētas laukumā 4 darbdienu no 9.00 līdz 16.30 (piektdienā līdz 16.00), vai piezvanīt pa tālr. 67209460. Darbinieces palīdzēs noskaidrot,

uz kuru no četriem Kuldīgas vēlēšanu iecirkņiem katram jādodas.

Var zvanīt arī pa Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā norādīto tālruni 67049999 (darba dienās no 8.00 līdz 20.00).

Savukārt visi, kam ir internets, var izmantot vietni www.pmlp.gov.lv, klikšķinot uz saites *Pakalpojumi – E-pakalpojumi – Vēlēšanas – Vēlēšanu iecirkņa noskaidrošana*. Jāievada personas kods, vārds, uzvārds un piecas drošības koda zīmes, tad būs redzama vēlēšanu iecirkņa adrese un numurs.

Daiga Bitiniece

GAN IEPRIECA, GAN PABĒDA

Drosmīgi zēni

Pelču pagasta Ābeļciema iedzīvotāja Zigrīda Sīle izstāstīja gadījumu, kas vienlaikus ir gan ieprieca, gan pabēda. Lielajā piektdienā pie viņas mājas pienākuši divi zēni: viens mazāks (varbūt ap astoņiem gadiem), otrs lielāks (10–11). Lūguši spaini, jo Ventmalā aizdegusies kūla. Zigrīda iedevusi, bet tad padomājusi, ka nevajadzēja bērņus laist vienus. Jau sataisījusi iet, kad puiķis bijuši atpakaļ un teikuši, ka tur neko nevarot darīt – jāsauc ugunsdzēsēji. „Mani pārsteidza, cik

šie mazie zēni bija saprātīgi. Nesatraucās, bet ātri un mierīgi izdomāja, kas darāms. Tas ieaudzināts ģimenē vai skolā. Viņi nebija dedzinātāji. Redzot, ka izcēlusies ugunsnelaime, steidzās glābt.”

Skumjā ziņa: uguns Ventmalā nopostījusi skaidu, pašu vietējo ļaužu labiekārtotu vietu. „Cik gan prieka tas var sagādāt?” feisbukā retoriski jautā Ābeļciema iedzīvotāja Daiga Rozevska. Vainīgie neesot atklāti.

Daina Tafelberga

MUMS ZVANA

Vajag mājas lēmumu

Kuldīdzniece no Ķeļšu ielas 2a nesaprot, kādēļ apsaimniekotājs sola apkuri atslēgt, bet to nedara.

„Naktī radiatori bija auksti, bet šorīt (25. aprīlī) atkal karsti. Apsaimniekotāju sazvanīt nevaru,” sūdzas kundze.

Māju Ķeļšu ielā 2a uztur *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (KKP). Uzņēmuma vadītājs Pēteris Gobzemis skaidro, ka *Kuldīgas siltumtīkli* apkuri atslēdz, saņemot informāciju no apsaimniekotāja. Savukārt KKP ziņo tikai tad, kad to piesaka

mājas vecākais vai arī ir saņemts iesniegums, ko parakstījis vismaz 51% iedzīvotāju. Ja KKP no kādas mājas lēmumu nesaņem, apkure tiks atslēgta pēc tam, kad diennakts vidējā temperatūra trīs dienas būs +8 grādi. „Nekādā gadījumā neesam ieinteresēti apkures sezonu pagarināt, bet pavasarī parasti ir tā, ka tie iedzīvotāji, kuriem logi ir saules pusē, grib siltumu atslēgt, bet ēnas pusē dzīvojošie uzskata, ka dzīvokļos ir auksti. Tāpēc mums vajag mājas kopīgo lēmumu,” skaidro P. Gobzemis.

Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Sākusies tūrisma sezona. Kā izjūtat tās ietekmi?

Astra, uzņēmēja:

– Kuldīga ir patīkama pilsēta, un man patīk, ka tūristi uz šejieni brauc. Šeit esmu dzimuši un augusi. Prieks, ka te viss ir jauki. Ļoti liels nopelns ir mūsu priekšsēdētājam Ingai Bērziņai. Vienīgi, ja ir sava pašvaldības

policija, tad es uzskatu, ka tā strādā par maz, jo to nemana ne vēlu vakarā, ne agri no rīta. Pie vecās slidotavas būtu vēlams piebraukt katru dienu, jo tur jaunieši dzer un smēķē, ir ļoti piemēslots.

Zilga Erta, pensionāre:

– Es dzīvoju ārpus pilsētas, tāpēc tūristi mani netraucē. Domāju: ir skaisti, ka mums brauc ciemiņi. Pilsētā līdz ar viņiem parādās dzīvība.

Mihaels, kuldīdznieks:

– Tūristus redzu maz, jo ikdienā strādāju un brīvdienas pavadu mājās. Bet tūristu šeit ir daudz, un lai tik brauc! Pilsēta līdz ar to tīrāka. Neko negatīvu nevaru pateikt – viss ir ļoti labi.

Jānis Mētra, pensionārs:

– Man liekas: tā jābūt, ka Kuldīgā vasarā Liepājas iela ir pilna. Tagad mums ir arī pastaigu taka, kurā tūristi varēs staigāt gar Ventu. Labi, ka tūristi brauc. Man nav nekādu pretenziju.

Inga Kiršteine, pārdevēja no Saldus:

– Ik pa laikam atbraucu uz Kuldīgu. Domāju, ka tūristu šeit ir vairāk, jo te ir vairāk, ko apskatīt. Saldū ikdienā tos neizjūtu. Noteikti vajag, lai tūristi pie mums brauc. Man Kuldīgā visvairāk patīk vecpilsēta un bānītis, ar ko esmu izbraukusi.

Zane Miljus, māmiņa:

– Svētku laikā cilvēku ir pārāk daudz – tad ar bērnu ratiņiem grūti. Izvairos doties pastaigā pa Liepājas ielu, kad šeit ir tirdziņi. Bet kopumā ir labi, ka tūristi brauc un ka viņiem ir, ko šeit apskatīt.

Lāsma Reimane, Antras Grīnbergas foto

Lidojošās zivis nepieviļ

(Sākums 1. lpp.)

Pavasara palu šovā *Lido zivis* Kuldīgā skaistajiem amatnieku darinājumiem tirdziņā cilvēki vairāk gāja garām kā skatītāji, tomēr prieks par izdevušos dienu bija abpusējs. Kā jau pie mums ierasts, daudz ko varēja pamēģināt arī par velti.

Mobilā virvju taka kopā ar Jūrmalas SIA *Elinci* visiem nebija uzreiz pa spēkam – gadījās, ka palīgā jāsauc gan mamma, gan instruktors.

Skrundas *Cepļiņu* zivju zupa ar lasi un zaļajiem zirņiem vārījās vairākos lielos katlos. Gribētāji pēc tās stāvēja rindā.

Grāpis pēc grāpja

Arī par vēdera priekiem tika gādāts. Daudzi gan izteica nožēlu, ka šogad zupas katls nesmaržoja uz muzeja vaļņa, toties nenozēloja, ka varēja nopirkt biļeti, lai ieietu teltī, kur saimniekoja Skrundas *Cepļiņu* īpašniece Gunta Stepanova un viņas komanda. Jau pirmajās stundās vienam lielajam zupas katlam rēgojās dibens, bet Gunta solīja vārīt tik ilgi, cik būs ēdāji. Padures *Klētnieka Kriša kočas* katliem bija līdzīgs liktenis – tie tukšojās rekorda ātrumā. Bet piekrišana bija arī kūpinātām zivīm, sieru meistarū veikumam un maizes cepēju devumam.

„Skaisti svētki, skaists laiks, daudz cilvēku,” priecājas Veltas kundze no Zlēkām, bet piebilst, ka pensionāriem vairāk iznāk priecēt acis, nevis kaut ko iegādāties. „Esmu kuldīdzniece, bet piecus gadus te vairs nedzīvoju. Paliku viena bez vīra, tagad bērni mani ved, kur iedomājas. Bet labi bērni: kad gribu, atved uz Kuldīgu.”

Pasaules Dabas fonda pārstāve Elza Ozoliņa priecājas, ka aizvien vairāk cilvēku aizdomājas par to, kā dabu nepiesārņot.

Rūpēs par ekoloģiju

Kamēr lielle iestiprinājās, mazie izmantoja iespēju zivis izkrāsot, salikt puzzles, Pasaules Dabas fonda stendā apskatīt, kas dzīvo tuvējās upēs, tālās jūrās un okeānos. Baltijas jūras un saldūdens programmas vadītāja Elza Ozoliņa dalīja materiālus, kuros norādītas tās zivis, kas veikalos nebūtu jāpērk, jo to zveja un audzēšana kaitē videi. Viņa atzina: lai jūrai nodarītu pāri vai palīdzētu, ne vienmēr jādzīvo tās krastā.

Koka zirgi maksā aptuveni tikpat, cik liels plastmasas *Lego* komplekts, bet mīluma dod daudz vairāk.

Koka zirga šarms

Padurnieki Rinalds Dundurs un Madara Atiķe savā stendā rādīja, kā keramika var saplūst ar koka darinājumiem. Rinalds ir namdaris un galdnieks, bet Madara Padures *Medulājos* kurina savu *cepļa kungu*. Bērni nevarēja paiet garām koka zirdziņiem. Madara priecājas: mazuļi ar zirgiem sarunājas, novērtējot vienkāršas, bet skaistas lietas.

Kuldīgas paletes dalībnieces šovasar varēs ģērbties kreklīšos ar pašu zīmētām zivīm.

Bildes uz krekla

Bija vērts pakavēties arī pie Tautas tēlotājmākslas studijas *Kuldīgas paletes* veļas striķiem. Uz tiem *žuva* paletiešu kreklī ar uzdrukātām pašu zīmētām un gleznotām zivīm. Studijas vadītāja Iveta Brencē priecājas, ka pieredze ar apdruku ļāvusi saprast, kādā tehnikā tapis darbs tai piemērotāks. Savukārt dalībniece Inese Levāna atzīst, ka ļoti nav gribējusi zivis zīmēt, vairākas skices nav izdevušās, tomēr kopā ar Ivetu nonākušas pie rezultāta, kas tagad šķiet interesants.

Vairāk foto: www.kurzemnieks.lv.

Inguna Spuleniece, Lailas Liepiņas foto

Atrodi nākamās simtgades varoņus!

Līdz 2. maijam Latvijas valsts simtgades birojam var ieteikt vienu līdz trīs cilvēkus, kurus droši var saukt par mūsu apkārtnes varoņiem un ieteikt arī citiem iedvesmoties no viņu paveiktā un attieksmes pret dzīvi. Iniciatīva *Tuesi.lv*, kuras autors ir aizputnieks Vilis Brūveris, jau apkopojusi iedvesmas videostāstus par jauniem cilvēkiem, kuri ar savu darbu un piemēru veido labāku Latviju. Ikviens ir aicināts palīdzēt savā apkārtnē atrast rīcības cilvēkus, kuri vēl ir mazāk pamanīti, taču var būt iedvesmas avots nākamās simtgades paaudzei. Sūtot vēstuli e-pastā inga.bika@km.gov.lv, jāpievieno īss raksturojums, kāpēc tieši šis cilvēks ir mūsdienu varonis (ja iespējams, arī viņa fotogrāfija). Šie stāsti tiks publicēti Latvijas valsts simtgades vietnē www.lv100.lv.

VALSTS POLICIJA ZIŅO

Meklē aculieciniekus

Valsts policija lūdz atsaukties tos, kuri Skrundā 24. aprīlī ap 12.30 redzējuši satiksmes negadījumu.

Valsts policijas pārstāve Madara Šeršņova informē, ka 1940. gadā dzimis vīrietis ar automašīnu *Peugeot* uzbraucis 1953. gadā dzimušai sievietei, kura ar vairākām traumām nogādāta medicīnas iestādē. Ir sāks kriminālprocess, un izmeklēšanā ļoti noderētu aculiecinieku informācija. No 8.00 līdz 16.30 var zvanīt pa tālr. 63374430 vai jebkurā laikā uz 110.

MEDIĶI INFORMĒ

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe Baiba Būvmeistere.

Cieš kundzes gados

No 23. līdz 26. aprīlim Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā mediķi devušies uz 42 izsaukumiem. Uz slimnīcu aizvesti 24 pieaugušie un divi bērni. Viena sieviete un trīs vīrieti bijuši reibumā.

65 gadus veca sieviete cietusi ceļu satiksmes negadījumā, guvusi politraumas un nogādāta slimnīcā. 78 gadus veca kundze turp aizvesta pēc kritiena, kurā savainojusi augšstilbu. 81 gadu vecai dāmai mājās sareibusi galva, viņa kritusi un salauzusi ciskas kaulu.

Uzklausīja Inguna Spuleniece

EGONA ZĪVERTA FOTO

Lailas Kirmuškas režisētajā izrādē "Trīs rukuši" piedalījās visi seši Liepājas Leļļu teātra aktieri: Pēteris Lapiņš, Madara Enkuzena, Ingars Gudermanis, Vija Mežale, Inga Dzintare un Denisa Braša.

Leļļu teātris pabērna lomā

Liēna Rimkus, "Kurzemes Vārds"

Nepietiekama aktieru skaita dēļ Liepājas Leļļu teātris ne vienu reizi vien saskāries ar grūtībām, iestudējot jaunas izrādes. Nākamajā sezonā Liepājas Leļļu teātra direktore Lelde Viksna cer piesaistīt Latvijas Kultūras akadēmijas leļļu teātra kursa absolventus.

SARUNĀJAS PATS AR SEVI

Jaunākajā Liepājas Leļļu teātra uzvedumā, režisores Daces Skadiņas izrādē "Kā rukušim gāja", divpadsmit lomas atveido trīs aktieri. "Aktieriem šoreiz ir ļoti grūti," izrādes mēģinājuma laikā saka D. Skadiņa. Esot pat tādi brīži, kad aktierim katrā rokā sava lelle un aizskatuvē, atveidojot lomas, viņš sarunājas pats ar sevi. "Šeit ir svarīgi pat tas, kurā brīdī aktieris aiziet pa vienu vai otru pusi garām kolēģim. Var sapīties un beigās nesaprast, kā no tās situācijas izklūst, tā ir leļļu teātra specifika. Ir skumji, ka leļļu teātri nonākuši tādā kā pabērna lomā." Režisore novērojusi, ka teātris kļūst aizvien populārāks, bērniem patīk, apmeklētāji ir, bet aktieri izliek sevi visu un daudzas lieliskas iespējas laiž garām, jo divās vietās vienlaicīgi atrasties vienkārši nespēj.

Liepājas Leļļu teātra aktieris Ingars Gu-

dermanis atzīst, ka šis nemainīgais aktieru trūkums liedz daudzas iespējas. Jāspēj vairākas lomas vienlaikus, nav iespējams sadalīt darbus tā, lai vieni dotos izbraukumā, citi spēlētu uz vietas. "Laižam garām arī festivālus, kuros varētu gūt jaunu pieredzi un Liepājas vārdu nest tālāk. Turklāt leļļu teātra telpa Liepājā ir ļoti maza. Izrādē "Kā Rukušim gāja" mēs esam noņēmuši vēl sēdvietas, lai skatuvi varētu pienācīgi sakārtot. Vajadzētu lielas pārmaiņas, lai varētu augt, tomēr esam ierobežoti. Rīgas teātra aktieri par Liepājas leļļinieku algām strādāt nenāks," skaidro aktieris.

ATALGOJUMS NEVILINA

Komentējot situāciju iestudējumā "Kā Rukušim gāja", Liepājas Leļļu teātra direktore saka, ka šajā izrādē gan tas esot bijis normāli, jo lielākam skaitam aktieru tur gluži vienkārši nebūtu pieticis vietas: "Turklāt to, cik aktieru būs izrādē, nosaka režisors. Teorētiski jau varēja visi seši aktieri spēlēt. Mums četri aktieri ir štatā (Denisa Braša, Ingars Gudermanis, Madara Enkuzena un Vija Mežale) un divi ārstatā (Pēteris Lapiņš un Inga Dzintare)." Optimālais skaits Liepājas Leļļu teātrī būtu astoņi štata aktieri, tomēr ar mākslinieku atrašanu tik viegli nevedas. Iepriekš tika meklēti cilvēki pat bez attiecīgās pieredzes aktiermākslā.

"Topošie absolventi apzinās, ka Rīgas Leļļu teātri visus uzņemt nevarēs, tāpēc ceram, ka kādu izdosies piesaistīt. Tomēr jāatzīst – nav tā, ka viņiem acis mirdzētu, izdzirdot par iespēju strādāt Liepājā." Latvijas Kultūras akadēmijas leļļu teātra kursā studenti tiek gatavoti ne tikai leļļu teātrim, viņi ir plaša profila skatuves meistari, viņiem ir spēcīga dramatiskā aktieru skola, viņi apmeklē dažādus festivālus, kuros gūst papildu pieredzi. L. Viksna zina stāstīt, ka viens no jaunajiem aktieriem jau angažēts Nacionālajā teātrī, arī citi teātri par viņiem interesējoties. "Rīga piedāvā daudz plašākas iespējas. Turklāt Liepājas Leļļu teātra atalgojums pilnīgi noteikti pievilināt nespēj." L. Viksna uzskata, ka, palielinot uzvedumu skaitu, teātris īpaši neko neiegūtu, varbūt vienīgi plašāku izrāžu spektru, jo pagaidām repertuāru katru gadu papildina četri jaunie studējumi. Varbūt tas paplašinātu iespēju doties regulāros izbraukumos, kuri peļņas ziņā ir daudz izdevīgāki. "Liepājas Leļļu teātri ir 65 skatītāju vietas, bet, aizbraucot uz kultūras namu, piemēram, Jelgavā vai Ulbrokā, kā minimums ir 100 sēdvietas vai pat vairāk. Un tā ir ievērojama atšķirība," skaidro direktore.

NAUDU DALA PIEAUGUŠĪE

"Režisores Daces Skadiņas izteikumam,

ka leļļu teātriem dažbrīd tiek piešķirta pabērna loma, L. Viksna piekrist: "Naudu jau daļa pieaugušie. To ļoti labi var redzēt arī korporatīvos pasākumos. Darbinieku Ziemassvētku ballēm firmas tērē vairākus tūkstošus, savukārt tad, kad taisa pasākumu bērniem, nevēlas atvēlēt trīs vai četrus simtus, bet knapiņas ap 100 eiro. Tāda ir attieksme pret bērniem!" L. Viksna gan ir apņēmības pilna un saka, ka tad, ja būs kāds, kurš gribēs nākt strādāt uz Liepājas Leļļu teātri, viņa ar jaunu koncepciju vērsīsies Liepājas domē. Liepājas domes priekšsēdētāja vietnieks kultūras jautājumos Atis Deksnis esot ļoti atsaucīgs, pat palīdzējis veikt pārrunas ar jauno leļļinieku kursu. "Ne tik bieži Latvijā tiek izskoloti kvalificēti leļļu teātra aktieri, tādēļ, protams, esam ieinteresēti piesaistīt šos māksliniekus Liepājai. Vai tas izdosies, atkarīgs no pašiem studentiem, kuri vēl gaida atbildes no Rīgas teātriem. Interesi par viņiem mēs izrādām regulāri. Pēc šo studentu kursa darbiem redzams, ka viņi spētu piedāvāt plašāku redzējumu ne tikai leļļu teātrī, bet arī pieaugušo izrādēs," paskaidro A. Deksnis. Tiekoties ar studentiem, esot izrunāts arī jautājums par iespējamo atalgojumu, tomēr pavisam skaidri viss būs zināms, kad mācību gads būs galā. ■

Muižnieku dzīve 21. gadsimtā

“Varētu vēl kāds stāvs būt klāt uz augšu vai leju! Mēs visu piepildītu,” ir pārliecināta Spāres muižas namamāte Tabita Kalniņa.

Elīna Lāce, “Talsu Vēstis”

Pēc dažiem mēnešiem apritēs septiņi gadi, kopš Spāres tautas nama saime apdzīvo Spāres muižu. Tie bijuši septiņi bagāti gadi, kuru augļus vērts baudīt klātienē, atvēlot muižas apskatei vismaz divas stundas, lai iepazītu to no pagrabstāva līdz pat bēniņiem. Saldā smarža no muižas ķēķa var iedvesmot palikt šai vietā vēl ilgāk un galu galā izmantot iespēju vismaz vienu nakti iemigt “muižnieka” statusā.

1300 AICINOŠU KVADRĀTMETRU

Spāres tautas nams uz Spāres muižu pārcēlās 2012. gada 5. septembrī. Tā nebija joka lieta – ievākties 1300 kvadrātmetru plašā ēkā ar gana spilgtu vēsturi, kuru acīm slēpa daudzās krāsas kārtas, kas gadu gaitā bija klātas, cenšoties muižu pielāgot skolas vajadzībām. “Ienācām ar pārliecību. Es jau redzēju, kā te varētu būt. Zināju, ka tas nebūs viegli. Vēl vairāk – zināju, ka tas būs ļoti grūti! Ar savām rokām un savām finansēm, četriem pieciem saejot kopā, muižu uzstutēsīm? Drīzāk nogremdēsīm! Bija bažas, vai pašvaldība mūs pieņems un noticēs, ka varam. Ja nu esam uzlēkuši par augstu, iedomājušies par daudz? Ja nu gribēšana ir lielāka par varēšanu? Septiņos gados ir izrādījies, ka varēšana ir vēl lielāka par gribēšanu,” smejas Spāres tautas nama vadītāja Tabita Kalniņa.

Šos pēdējos septiņus gadus allaž šķitīs jocīgi piedēvēt viņai šādu amatu, jo Spāres muiža ir kas vairāk par tautas namu. Galu galā Spāres tagadējie muižas ļaudis novada deputātus savulaik pārliecinājuši, paužot gatavību šo vietu padarīt par daudzfunkcionālu tūrismu, kultūras, sporta un sabiedrisko aktivitāšu centru. Soli pa solītim šis ceļš tiek iets. “Mums te viss notiek pa gadiem, nevaram visu uzreiz. Ja mums 2012. gadā būtu iedots miljons, sakot: “Dariet, ko gribat!”, mēs visu būtu izdarījuši, bet ko darītu šodien? Būtu garlaicīgi! Tā vietā tu kārpies, domā, štuko, mēģini, tad neizdodas, tad izdodas, kādreiz ir nauda, kādreiz nav naudas, bet kaut kas izdomājas citādāk,” Tabita stāsta.

Spāres muiža šopavasār.

EDGARA LĀČA FOTO

Cik cilvēku vajag, lai vienu goldingeru piepildītu ar vārīto krēmu?

REDZĒT SKOLĀ MUIŽU

Ievācoties muižā, vispirms vajadzējis sadalīt telpas kolektīviem. Prātā palicis, kāda tolaik izskatījās tautas lietišķās mākslas kolektīva “Nāmetiņš” telpa – padomju laika elektrības vadi kā resni zirnekļu tīkli stiepās pāri sienām. Glītas aprises pirmās ieguva Spāres bibliotēkai atvēlētās telpas, bet pēdējās pēc remonta pērn pašapziņu atguva tās, kuras atvēlētās novadpētniecības materiālu ekspozīcijām. “Es Spāres skolā neesmu mācījusies, tāpēc uz šo vietu raudzījos citādāk – ar ienācējas skatu. Dēls gan te mācījās, tāpēc zināju, kas un kā šajā vietā notiek, bet vienmēr domās redzēju, kā te varētu būt. Redzēju muižu! Saprātu arī, ka agrāko krāšņu vairs nav, kamīnu vairs nav, tā greznuma nav, bet bija cerība, ka zem skolas kārtas, krāsojuma, iekarītajiem griestiem, ir vēl kaut kas, ko var saglabāt. Tā arī bija – atklājās vecas kar-

nīzes, vecā dēļu grīda, tāpat logi ir vecie. Cita lieta, ka muižā ir daudz telpu, kuras skola nav izmantojusi, un tajās vairs nav nekā. Tās skolas kārtas daudz ko bija paglābušas, gluži vai iekonservējušas,” atzīst Tabita.

Tagad sauiņa muižas darbinieku kopā ar entuziasma un izdomas pārbaģātiem kolektīvu dalībniekiem apguvuši plašo ēku no pagriba līdz bēniņiem. Pagrabstāvā ir ne tikai ģērbkambaris un kamīnzāle ar īpašu gaisotni, bet arī burvīgas ēdamtelpas un plašs ķēķis. No tā regulāri augšup kāpj smarža, kas rodas, cepot slavenos ūdenskliņģerus un slīcinātos kliņģerus, kam šai aprīlī pievienojušies citi pēc senām, vietējām receptēm gatavoti gardumi – pumperņķeļi un goldingeri, pildīti ar ievārijumu vai vārīto krēmu. Stāvu augstāk ir muižas zāle, “Nāmetiņa” telpa (nu jau bez iespaidīgajām elektroinstalācijām), bibliotēka, izstāžu zāle un

novadpētniecības telpas. Vēl augstāk atrodams Tabitas un viņas labās rokas Ainas Rozenbergas kabinets, kas iekārtots agrākajā matemātikas klasē, nodarbību telpa, guļamistabas. Un tad ir bēniņi ar seno lietu krātuvi un agrākās skolas klātbūtni. Te iespējams pat kārtot eksāmenu, mēģinot saprast senus vārdus un izskaitļojot senu priekšmetu pielietojuma iespējas. “Tur mīt arī tā būtne, tā kundze, nu, tā raganiņa, kura izstāsta muižas vēsturi. Bērniem neinteresē, kurā gadā muiža celta, toties tas, kurā gadā raganiņa ieplanēja bēniņos, jau liekas interesantāk,” salīdzina Tabita.

BEZ STĪVINĀTAS APKAKLĪTES

“Neko jau nevar izdarīt, ja nav atbalsta pašvaldībā un pagasta pārvaldē. Pašvaldība mums ir paps, bet pārvalde – mamma! Gluži kā galva un kakls. Mēs tad cenšamies būt rokas un kājas, kas veic savus pienākumus,” Tabita apliecinā.

Tām rokām un kājām darba netrūkst, jo vēl jau kārtībā uzturams parks un pārējā apkārtnē. Šogad tiks atjaunotas kāpnes, kas ved uz muižas parādes durvīm. “Iespējams, ka Spāres muiža no ārpuses nekad nebūs tāda pērle, no kuras aizraujas elpa, tāpēc mēs šo sajūtu radām iekšpusē. Gribam, lai tas, kurš pabijis iekšā, aizmirst ārpusi! Valdis Atāls ir teicis, ka “nevajag jau gudri, bet vajag mīļi”. Pie tā es turos. Vari stīvināt apkaklītes un nezin ko darīt, bet ir bēdīgi, ja cilvēks, kas muižā ienāk, nejūt, ka mēs esam priecīgi par iespēju dalīt laiku ar viņu. Ja no ārpuses Spāres muiža nav aicinoša, tad, līdzko pārkāpts muižas sliekšnis, katram jājut, ka tieši viņš un tieši šodien te ir gaidīts,” savu vēlēšanos atklāj Tabita.

Gaidīti te cilvēki var justies arī tad, kad muižā sastopami augstas raudzes mākslinieki. “Aina Kalnciema, Lauris Amanovs, Kluču ģimene, Ziemeļkurzemes kamerorķestris... Vērtības! Protams, uz tādiem koncertiem divas trešdaļas skatītāju atbrauc no citām vietām, bet arī tas rāda, ka ir vērts turpināt,” uzskata Tabita.

Tagad, pēc gandrīz septiņiem gadiem, 1300 muižas kvadrātmetri izrādījušies mazāki, nekā sākotnēji šķitīs. “Par mazu! Varētu vēl kāds stāvs būt klāt uz augšu vai leju! Mēs visu piepildītu. Vēl ir plāni, lieli plāni, un pa solītim tos īstenošim. Vēl var visu ko izdomāt un izdarīt,” pārliecināta T. Kalniņa. ■

Drusciņ pūdercukura, un kārumnieki var berzēt rokas.

Starp fizisko un virtuālo dimensiju

✎ Linda Kilevica "Kurzemes Vārds"

Liepājas Universitātes (LiepU) Mākslas pētījumu laboratorijas (MPLab) projektu vadītāja un doktorante Maija Demitere kopā ar doktoranti Paulu Vitolu ir nodibinājušas biedrību "ASTE. Art, Science, Technology, Education". MPLab ir darbu veidotāja, bet biedrības uzdevums ir padarīt tos pieejamus sabiedrībai, uzskata Maija. Viņa stāsta: "Tuvākais lielais mērķis ir atrisināt jautājumu par galeriju. Liepājā ir tukšas telpas, bet tās visas prasa lielus ieguldījumus. Ceram tuvākajā laikā tikt līdz tam, ka mēs varētu piedāvāt pilsētai atbalstīt mūs tādā līmenī, ka mēs varētu dabūt Liepājai laikmetīgās mākslas galeriju."

SKANĒS VEĀ RATIŅU RŪPNĪCA

MPLab Humanitārajā un mākslas zinātņu fakultātē kā pētniecības struktūrvienība darbojas kopš 2006. gada. M. Demitere rāda, ka Kūrmājas prospekta ēkas pagrabā, kur laboratorija darbojas, visas mēbeles ir uz ritentiņiem. Lai tās varētu sastumt, kad jāriko kāds pasākums, piemēram, Muzeju nakts. Fakultātes telpās izstādēm atvēlēta tā sauktā Kūrmājas galerija, kas apmeklējama tikai darba laikā. Pašlaik tur skatāma MPLab vadītājas Annas Priedolas izstāde "Ilgspējas seja", kas vēsta par senioriem, kuri spēj izdzīvot ar mazumiņu.

M. Demitere stāsta, ka ir gan studentu un absolventu, gan pētnieku un uzaicināto viesu darbi: "Lai mēs citiem varētu parādīt, ko šeit darām, ir jāorganizē izstādes, notikumi. Biedrības mērķis ir pieradināt liepājnieku, parādīt, ka te ir interesanti, ļaut nākt un paskatīties." A. Priedola piebilst, ka izaicinājums ir infrastruktūra, jo galerijas Liepājā nav.

No 29. aprīļa līdz 5. maijam Liepājā norisināsies ikgadējais starptautiskais skaņas mākslas festivāls "Skaņas dienas", to rīko Elektroniskās mākslas un mediju centrs E-LAB un MPLab. Darbnīcās studenti ārzemju pasniedzēju vadībā apgūs jaunu tehnoloģiju un veidos darbu, ko vēlāk izstādīs. Vairāki publiskie pasākumi notiks Tīrgus ielā 9, bijušajā ratiņu rūpnīcā. "Mūsu sadarbības biedrība "BDRB", Artis Kuprišs, grib atjaunot ratiņu rūpnīcas ēku, padarīt to par publikai pieejamu vietu, kur baudīt koncertus un citus pasākumus. 1. maijā šajā vietā atklās skaņas instalāciju, bet 4. maijā būs izstādes atklāšana un "atvērta minidzeka vakars", kurā varēs nākt un pieslēgt pie datora jebkādu aparāturu un 20 minūtes uzstāties," pastāsta Maija. 3. maijā koncertzālē "Lielais dzintars" notiks elektroakustiskās mūzikas koncerts.

SAGLĀBT UN SAGLABĀT

Vaicāta, vai laikmetīgās mākslas galerija varētu rast mājvietu bijušajā ratiņu rūpnīcā, M. Demitere saka, ka tur pašlaik notiek smags remonts. "Cik ātri tas notiks, tik ātri mēs varēsim saprast, vai tā vieta mums ir piemērota vai nav. Tā pieder citai biedrībai, mēs tur viesojamies. Viņi labprāt mūs uzņem, priedzējas, ka kaut ko darām," stāsta M. Demitere.

Pagājušajā gadā Maija mēģinājusi ratiņu rūpnīcā izveidot publisko dārzu, kas esot daļa no viņas pētījuma. "Esmu iemācījusies un mēģināšu otrreiz," viņa smejas. "Ideja ir nelielā vietā izaudzēt pēc iespējas vairāk pārtikas. Tā ir ideja dārzam uz balkona un iekšējā pagalmā, kur pagājušajā gadā jau audzējām kartupeļus un tomātus

vienreiz izmantotās kastēs no veikaliem."

"Mēs ar Maiju pētām ilgtspēju un cenšamies to visiem uzspiest," atzīst A. Priedola. "Studentus vairāk interesē tehnoloģijas, mūs – ilgtspēja. Tehnoloģijas nav nevainīgas, tās sastāv no derīgajiem izkrātniem, no kuriem daudzi ir toksiski. Runājam ar studentiem, kādos brīžos izmantot tehnoloģijas un kad varbūt nevajag, stāstām, ka jāpaskatās uz tām arī kritiski." Maija Rīgā, kultūras pilī "Ziemeļblāzma" būs E-LAB izstāde "Saglabāt – saglabāt". Tur tiks parādīti jauno mediju mākslas absolventu darbi. Izstādes kuratores ir A. Priedola un bakalaura programmas "Jauno mediju māksla" 3. kursa studente Ieva Viksne. "Būs skaņas instalācijas ūdenstornī, parkā, videoinstalācijas, skulptūras – formas, kurās saglabāt dabu virtuālajā realitātē, ja reiz neizdodas to saglabāt," skaidro Anna.

SAUKS SVILPES PŪTĒJS

Par cilvēku un dabu novembrī vēstīs starptautiskā jauno mediju mākslas nedēļa "iWeek: Update". "Daba vairs īsti nav modernā cilvēka ikdienas sastāvdaļa," domā M. Demitere. "Daba ir tas, pār ko mēs nevaram valdīt, kas pastāv neatkarīgi no mums un darbojas pēc saviem likumiem. Modernam cilvēkam daba vairāk būs rindas lielveikalā vai sastrēgums uz ielas, nevis parks vai mežs, kurp došanās ir ļoti organizēta. Mums ir interesanti, kā cilvēks iekļaujas dabā, tāpēc ceram, ka taps darbi, kas ļaus skatītājiem padomāt."

Taču pirms tam būs daudz citu iespēju iepazīt jauno mediju mākslinieku veikumu. Muzeju nakts tēma šogad ir – "Tālavas taurētājs". "Visai izaicinoša digitālās mākslas pētniekiem," domā Anna. "Tēmu apvienojām ar trauksmes cēlājiem, kas tiešā tulkojumā no angļu valodas būtu svilpes pūtēji (whistleblowers)." Darbi Muzeju nakts izstādē aicinās kritiski paskatīties uz politiskiem notikumiem, ekonomisko situāciju un varas rīkiem, kas cilvēkus ierobežo ikdienā.

Ar projektiem izdevies piesaistīt pasniedzēju no Lietuvas Petru Saulenu, kurš saved kopā pieredzējušos māksliniekus, kas gatavi kļūt par mentoriem, un studentus. Plānotas vairākas foto-mākslas izstādes.

MĪTI UN PIEREDZE

Mēroga ziņā lielākais pasākums, kas saistīts ar LiepU pētnieci Rasu Šmiti un

EGONA ŽĪVERTA FOTO

Anna Priedola, Ieva Viksne un Maija Demitere vēlas popularizēt jauno mediju mākslu. "Ne vienmēr cilvēki izprot, kā tehnoloģijas darbojas, vai arī viņi sagaida no medijiem vairāk, nekā tie ir spējīgi dot," saka Anna.

"Šeit ir lauks, kur attīstīties," par virtuālo realitāti saka studente Ieva Viksne. Pieredzi var izjust pats, nevis vērot vai runāt par to.

viņas izveidoto Jauno mediju kultūras centru "RIX-C", ir akadēmiska konference Rīgā, kas notiks jūlijā. "Tēma – "Un/Green", latviski – atmaskot zaļo. Izstādi Nacionālajā mākslas muzejā palīdzēs iekārtot MPLab tehnikas pārzinis Pēteris Riekstiņš, nav jau daudz cilvēku, kuri prot uzstādīt un izstādīt mediju mākslu," saka A. Priedola.

Septembrī Liepājas Mākslas foruma laikā "Lielajā dzintarā" būs skatāma izstāde "Starplikuvē". "Tajā pārsvarā būs mūsu studentu un absolventu darbi," atklāj Anna. "Tēma ir saistīta ar mītiem, kas apvij tehnoloģijas. Mēģināsim mītus graut. P. Vītola veido fotofonofonu – translē skaņu ar gaismas mediju palīdzību. Būs arī citi darbi, kuros cilvēks varēs nokļūt attēlu pasaulē, redzēt sevi starp fizisko un virtuālo dimensiju."

Virtuālā realitāte nav tikai spēlīte, bet arī mākslas pieredze, uzskata I. Viksne. Turklāt tai ir iespējams arī praktisks pielietojums. Ieva uzzinājusi par virtuālās realitātes izmantošanu fizioterapijā. "Cilvēkiem rada vidi, kas motivē. Piemēram, ir jāatvairā bumbiņas, kas lido virsū. Cilvēks ieiet spēlē, sāk vairāk kustēties, bet neuztver to kā medicīnisku procesu un apgrūtinājumu. Eiropas Komisijas finansētais projekts "VR not Bullies", kurā MPLab ir sadarbības partneris, paredzēts vardarbības novēršanai jauniešu vidū. "Jaunās tehnoloģijas var būt iedarbīgs rīks, ļaujot jauniešiem virtuālajā realitātē izjust pieredzi, ko nozīmē būt upurim, var izmēģināt veidus, kā apturēt vardarbību," stāsta Ieva. ■

Bijusī ratiņu rūpnīcas ēka Tīrgus ielā 9 vērs durvis "Skaņas dienās" 1. maijā. Vēl neesot iespējams atbildēt uz jautājumu, vai šī vieta būtu atbilstoša laikmetīgās mākslas galerijas izveidei.

Mūzika

■ **2. maijā Saldus mūzikas un mākslas skolas koncertzālē** kolkletāju ansambļa "Kārta" koncerts "Neskarts un nepieradināms". Programmā Emīla Dārziņa, Kārļa Lāča, Kaspara Zemīša un Viļņa Salakas skaņdarbi, kā arī Latvijas Mūzikas akadēmijas studentu oriģinālmūzika, radīta pēc "Kārtas" pasūtījuma.

■ **3. maijā Ventpils "Jūras vārtos"** izskanēs Intara Busuja koncerts, kurā piedalās arī Abonementa orķestris un Liepājas Simfoniskais orķestris. Programmā dziesmas no albuma "Nākamā pietura".

■ **4. maijā Dundagas kultūras pilī** notiks Dundagas jauktā kora 150 gadu jubilejas koncerts, kurā uzstāsies arī kora draugi, tostarp koris "Ziemeļmeitas" no Somijas. Atzīmēt nozīmīgo jubileju aicināti arī bijušie kora diriģenti un dziedātāji.

■ **6. maijā koncertzālē "Lielais dzintars"** Jura Pavītola 70. jubilejas koncerts "Starp debesīm un zemi". Tajā piedalīsies viņa draugi un domubiedri: dziedātāji Ieva Akuratere, Igo, Ingus Ulmanis, aktieris Juris Bartkevičs, komponists Mārtiņš Brauns, mūziķi Aivars Hermanis, Vilnis Krieviņš, Ritvars Knesis, Valdis Skujiņš u.c. Spēlēs Lejaskurzemes Simfoniskais orķestris.

■ **10. maijā koncertzālē "Lielais dzintars"** Liepājas Simfoniskā orķestra sezonas noslēguma koncerts. Pie diriģenta pulks būs Gintars Rinkevičs, piedalīsies solisti Margarita Vilsone (soprāns) un Mihails Čujpajevs (tenors). Programmā – skaistākās operu ārijas un A. Dvoržāka Devītā simfonija "No Jaunās pasaules".

■ **11. maijā koncertzālē "Lielais dzintars"** grupa "Credo" aicina uz 45 gadu jubilejas koncertu "Credo 45 / zelta sastāvs". Uz skatuves kāps grupas zelta sastāvs, lai izpildītu kopīgi radīto un cauri vairākiem gadu desmitiem izskanējušo mūziku, kā arī nosvinētu ģitārista un grupas kādreizējā dalībnieka Armanda Alkšņa 60. dzimšanas dienu.

■ **15. maijā Ventpils teātra nams "Jūras vārti"** svin 10. jubileju. Koncertā uzstāsies nīderlandiešu pianists Jūps Bēvings un čellists un komponists Pīters Gregsons no Lielbritānijas kopā ar Latvijas čellu all-star kvintetu.

■ **24. maijā Saldus mūzikas un mākslas skolas koncertzālē** Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra veltījums izcilajam latviešu komponistam Tālvāldim Ķeniņam viņa 100. jubilejā – kamerģitāras koncerts "Sarunas ar dzimteni".

■ **25. maijā koncertzālē "Lielais dzintars"** koncerts "Liepājas dzintaram 55! / Labākais no festivāla "Liepājas dzintars". Šajā vakarā uz skatuves kāps mūziķi un muzikālās apvienības, bijušie festivāla "Liepājas dzintars" laureāti un viesi. Klausītājus piekrituši priecēt arī tādi mūziķi, kas šobrīd vairs aktīvi nekonzertē, piemēram, Maija Lūsēna, Olga Pīrāgs, Arnis Mednis un daudzi citi.

■ **25. maijā Sauleskalna estrādē** sāksies mūzikas festivāls "Zvaigznes virs Talsiem". Vienuviet uzstāsies tādas mūzikas apvienības kā "Credo", "Tautumeitas", Aija Andrejeva ar grupu, "Līvi", "Tranzīts", "Bermudu divstūris", "Transleiteris" un šova "X faktors" 3. vietas ieguvēji "Radio trio". Katra grupa muzicēs stundu, izpildot savus populārākos hitus. Uzstāšanās starplaikos publiku izklaidēs un foršu mūziku spēlēs Latvijā populārākais DJ – Roberts Lejasmēijers. Šis festivāls ir pasākums ģimenēm, tajā būs mūzika visdažādākajām gaumēm un vecumiem, kā arī notiks dažādas aktivitātes gan pieaugušajiem, gan bērniem. Brīnišķīga atmosfēra, jautrība un ugunīgas dejas garantētas līdz pat pieciem rītā.

Mantojums

■ **3. maijā Zvārdes pagasta "Puteņos"** tradīciju nakts par godu Ūsiņiem. Piedalīsies folkloras un seno cīņu kopa "Vilkači".

■ **18. maijā visā Latvijā** norisināsies Muzeju nakts.

■ **18. un 19. maijā Liepājas promenādē** Liepājas tautas mākslas un kultūras centrs aicina uz gada vērienīgāko tradicionālās kultūras notikumu Liepājā – "Līvas ciema svētkiem", kas vienkopus pulcē amatniekus, dziedātājus, dejotājus un citus tautas mākslas kolektīvus. Tajos apvienots senatnīgais ar mūsdienīgo, tradīcijas ar jaunradi, kopā radot svētkus visām paaudzēm.

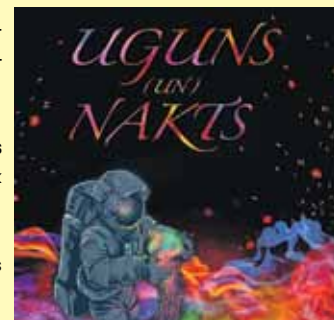
Māksla

■ **Līdz 5. maijam Kuldīgas novada muzejā** skatāma Latvijas Mākslas akadēmijas zīmēšanas katedras pasniedzēju darbu izstāde, bet līdz pat 15. septembrim – izstāde "Nianses un siluēti", kurā attēlota Kuldīgas Baznīcas iela miniatūrā, fotogrāfijā, video un skaņās.

■ **10. maijā Kuldīgas novada muzejā** atklās Ingas Pūces gleznu izstādi, kas būs skatāma līdz 9. jūnijam.

■ **11. maijā Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā** māla trauku veidošana "Black folk pottery" kopā Andru Cvetkovsku.

■ **18. maijā Kuldīgā, 1905. gada parkā,** notiks piektais mākslas kaleidoskops "Uguns (un) nakts".

■ **Līdz 19. maijam Kuldīgas Mākslas namā** skatāma gleznotāja Valda Līcīša 80. jubilejas izstāde.

■ **No 21. maija Kuldīgas Mākslas namā** varēs aplūkot Kuldīgas Mākslas skolas diplomdarbu izstādi.

Teātris

■ **8. maijā Kuldīgas kultūras centrā** režisora Zanes un Mārtiņa Vilsonu izrāde jauniešiem "Brīnumu laiks". Izrādē ieskicēta problēmu un emociju gamma, ko izdzīvo pusaudži, kad sākas viņu pieaugšana. Tās ir gan attiecības ar skolasbiedriem un mammu, kas krīt uz nervi ar pamācībām un prasībām, gan pārvērtības ķermeņi un interese par pretējo dzimumu.

■ **14. maijā Ventpils "Jūras vārtos"** viesosies Jaunais Rīgas teātris ar izrādi "Jaunības putns ar saldo balsi" (režisors Vladislavs Nastavševs). Novēcojis žigolo atgriežas dzimtajā pilsētā kopā ar Holīvudas zvaigzni, lai atgūtu savu jaunības mīlestību. Plāns viņam ir, bet jaunības mīlestības tēvs ir gatavs darīt jebko, lai to izjauktu.

■ **19. maijā Nīgrandes pagasta Kalnu kultūras namā** viesosies Liepājas teātris ar Dž. Dž. Džilindžera izrādi "Paldies tev, draudzīņ!".

Citas lietas

■ **4. maijā Liepājas muzeja dārzā** svinēs Brīvības svētkus, pulcējoties pie svinīgi klātiem galdiem, baudot Ivo Fomina, Līgas Libertes dejas teātra sniegumu, kā arī skatoties latviešu filmas un piedaloties izziņošanās nodarbībās.

■ **4. maijā Rojas kultūras centrā** izskanēs jau devītais muzikāli atraktīvais pozitīvo emociju šovs "Meklējām solistu", pēc kura būs balle ar grupu "Roja".

■ **4. maijā Mērsragā** notiks fotoorientēšanās sacensības ar novada vēstures faktu pārbaudi, atraktīviem jautājumiem un balvām. Līdzī jādēvē telefons ar fotokameru vai fotoaparātu. Komandā drīkst būt ne vairāk kā septiņi cilvēki, pārvietošanās ar kājām (ar velosipēdiem drīkst pārvietoties tikai mazākie dalībnieki).

■ **12. maijā Kuldīgas novada muzejā** ģimenes ar bērniem aicinātas uz Mātes dienai veltītu pasākumu "Ģimeņu padarīšana".

Bijis raibs gads

Ikgadējā iedzīvotāju sapulce Kurmāles pagasta Vilgālē bija maz apmeklēta, kaut gan tika apspriestas dažādas svarīgas tēmas.

APGAISMOJUMS, TACIŅA UN TĒRPI

Kurmāles pagasta pārvaldes vadītāja Dace Gūtmane informēja par izdarīto un plānoto. „Iedzīvotāju ziņā esam lielākais pagasts Kuldīgas novadā. Bet šis skaits katru gadu sarūk, un pašlaik pagastā ir 2001 iedzīvotājs: Priedainē – 835, Vilgālē – 253, Upīškalnā – 68.”

Ūdenssaimniecība nodota uzņēmumam *Kuldīgas ūdens*. Priedainē bija domāts atjaunot gājēju celiņu: „Kad sākam ķerties klāt, izrādījās, ka jāizstrādā visi būvniecības dokumenti un viss kopā bija par astoņiem tūkstošiem dārgāk, nekā plānots. Tad bija izvēle: vai nu nedarīt neko, vai par mazumiņu izdarīt kaut ko. Taciņai tika aiztaisītas bedres.”

Pērn pirms Dziesmu un deju svētkiem deju kolektīva vīriem nopirkti zābaki, izgatavots jauns vimpelis. „Pagastā ir futbola, volejbola un florbola komanda.

Futbolistiem iegādājāmie treniņtērpus. Jaunas formas nopirkām florbolistiem, pie jaunām biksēm tika volejbolisti. Turklāt viņi kļuvi par novada čempioniem,” paslavēja pārvaldes vadītāja.

Pagājušos Vilgāles ezera lapai pasūtītas un pieliktas vēl vienas kāpnes, kas izmaksājušas 545 eiro. „Ļoti daudz naudas aizgāja, atjaunojot Priedaines un Vilgāles ciema apgaismojumu. Priedainē laternas novecojušas un atjaunošana izmaksāja vairāk nekā septiņus tūkstošus.”

LIELĀKĀ SĀPE – CEĻI

D.Gūtmane informēja, ka pagasta autoceļu fondā ir 34 300 eiro jeb mēnesī – 2858 eiro. „Kopējais ceļu garums ir ap 70 kilometriem, tātad mēnesī 41 eiro uz kilometru. Tas ir ļoti maz. Ietaupīt varam tikai tādā ziemā, kad nav sniega. Tur, kur ceļiem remonts vajadzīgs vairāk, cenšamies salabot, bet daudzās vietās, tiklīdz salabots, tā var pabraukt ātrāk, un jāliek ātruma vaļņi, bet viens maksā 906 eiro. Pagājušajā gadā ar Eiropas fonda atbalstu noasfaltēts ceļš uz Meža kapiem un salaboti arī

Kurmāles pagasta Vilgālē ikgadējā iedzīvotāju sapulcē tika runāts par ceļiem, drošību un nesakārtotām teritorijām.

3,84 km ceļā Muižarāji–Birtzalas. Remonts ir ļoti dārgs, tāpēc priekšroka tur, kur lielāka noslodze. Mans lūgums ir pašiem ceļus saudzēt,” teica D.Gūtmane. Kuldīgas novada domes izpilddirektore vietniece Agnese Buka piebilda: „Problēma ar ceļiem ir visos pagastos. Esam gatavi ņemt kredītu un tos remontēt.”

DROŠĪBA UN NEKOPTĪBA

Vēl A.Buka sacīja: „Domājām arī par to, vai tumšajā laikā ir apgaismojums un vai jūtaties droši. Tāpēc pagājušajā gadā atsevišķos pagastos apgaismojumu papild-

nājām. Būtu svarīgi arī vienam otru pazīt, lai vairāk radītu drošību. No pašvaldības policijas bieži izskan tas, ka dažādu notikumu atrisināšanā palīdzējis kaimiņš. Manuprāt, mūsu novadā cilvēki dzīvo draudzīgi.”

Vilgālnieki nav apmierināti, ka pagasta centrā vakaros sabrauc cilvēki ar mašīnām un atskaņo skaļu mūziku. D.Gūtmane sacīja, ka par to ir domāts – vajadzētu ierīkot kameras. Arī domes priekšsēde Inga Bērziņa ieteica ziņot policijai gan par svešām automašīnām, gan svešiem cilvēkiem kaimiņa īpašumā. Videokameras

cilvēkus arī disciplinētu.

Priedaines iedzīvotājus satrauc starpkolhozu celtniecības organizācijas teritorija – tā ir nožogota un aizaugusi. I.Bērziņa solīja noskaidrot, kam tā pieder, un rīkoties. Vēl tika spriests par novadu reformu. Iedzīvotāji ir apmierināti ar to, kā ir tagad, un ar Alsungu un Skrundu apvienoties negribētu.

D.Gūtmane aicināja cilvēkus uz pārvaldi nākt ar idejām un ieteikumiem. Ja kaut kas netiks izdarīts uzreiz, tad vismaz vēlāk: „Bet, ja ar saviem iesniegumiem un ierosinājumiem nenāksiet, nekas nenotiks.”

Lai viss tirs un smuks

„Viņa ir cilvēks, kurš par Priedaini ļoti rūpējas,” tā par Irēnu Tilgali saka kurmālnieki. Irēna daudzus gadus strādā par sētnieci un pērn saņēma atzinību par pašizliedzīgu darbu.

NEMAINĪTU NE PRET KO

Irēna Tilgale uzaugusi Kuldīgā: „Dzīvoju Rīgas ielā, tagad tā ir Kalna iela. Kad pabeidzu pamatskolu, aizgāju uz Naukšēniem un izmācījos par drēbnieci. 70. gadu sākumā Kuldīgas sadzīves pakalpojumu kombinātā strādāju par šuvēju. Modes ateljē biju līdz pat 1993. gadam. Toreiz bija viegli – ātri varēja atrast, kur strādāt.

Kad apprecējos ar vīru Kārli, pirmos gadus dzīvojam Kuldīgā, tad starpkolhozu celtniecības organizācija vīram Priedainē piešķīra māju, un tā jau 44 gadus dzīvojam šeit. 1975. gadā, kad atnācām, šīs bija pirmās mājas – nebija ne Līvānu, ne daudzdzīvokļu māju. Tur, kur tagad ir daudzdzīvokļu mājas, kādreiz bija rudzu lauks. Turējām arī lopus, jo ar to varēja labi nopelnīt, tagad viss ir citādāk. Atceros, ka toreiz domāju: „Ak kungs, ko es laukos darīšu?” Bet tagad vairs nemainītu ne pret ko. Pa dienu šeit ir klusi un mierīgi, brīvdienās gan parādās dzīvība.”

„PATĪKAMI, JA PASVEICINA”

I.Tilgale atceras: „Kad 90. gados viss juka un bruka, ar darbu bija grūti. Tad neviens par tīrām pagasta ielām nedomāja – pašas gājām un tīrījām. Man kaimiņos dzīvoja un joprojām dzīvo Kurmāles pagasta padomes deputāte Austrā Ķemere. Atceros, ka viņai teicu – viss te piemēslot. Viņa atbildēja, ka pagastā būs vajadzīga sētniece, un vaicāja, vai es negribētu. Man tajā brīdī darba nebija, un es biju gatava to darīt. Tad apdomājos: „Es – sētniece? Kā tas būs?” Domāju: labi, pāris gadus varu pastrādāt. Tā nu strādāju vēl šodien – kopā 17 gadus. Man ir, ko darīt.

Pirmajos gados gāja traki, bet pēdējos gados Priedaine kļuvis tīrāka – cilvēki rūpējas par vietu, kurā dzīvo. Protams, varētu vairāk. Ir patīkami, ka cilvēki no rītiem nāk garām un sveicina. Strādāju arī sestdienās un svētku dienās, un vietējie jautā, kāpēc to daru pa svētkiem. Bet svētkos cilvēki visvairāk ampelējas! Tā ir mana teritorija, un esmu ieinteresēta, lai viss šeit būtu tirs un smuks.”

Kurmāles pagasta Priedaines sētniece Irēna Tilgale nevarot nosēdēt mierā, viņai patīk rosīties.

Irēna ar bibliotekāri Daigu Rozevsku labprāt arī izdomā idejas, kā Priedaini svētkos padarīt skaistāku.

„MAN VAJAG DARBOTIES”

„Nevarētu jau teikt, ka Priedainē nekā nav, – te ir divi bērnu rotaļu laukumi, sporta laukums. Bet esam ļoti tuvu pilsētai, tāpēc šeit grūti noorganizēt pasākumus vai pulciņus. Tie, kuri grib kaut kur iet, visu atrod pilsētā.”

I.Tilgale jau 15 gadus deju līnijdejas. „Kādreiz dejuju *Rumbiņā*, tagad Priedainē, un tā ir saiešana kopā.” Vēl viens vaļasprieks ir peldēšana: „Kad Kuldīgā baseina nebija, braucu uz Ventspili. Biju tādā sajūsmā, kad atvēra mūsu jauno baseinu! Kas vēl labāks Kuldīgā varētu būt! Vienu reizi nedēļā eju gan uz līnijdejam, gan baseinu.”

Irēna izaudzinājusi dēlu Māri un meitu Ivetu un ir priecīga par pieciem mazbērniem: „Mums ar vīru nav garlaicīgi, jo jāpalīdz arī pieskatīt mazos.” Vasarā Irēnai patīk rušināties pa dārziņu: „Man vajag darboties.”

SABIEDRISKĀ DZĪVE

Latvijas neatkarības svētki

4. maijā 12.00 pie Kurmāles pagasta pārvaldes koncertā piedalīsies vidējās paaudzes deju kolektīvs *Rīva*, skolēnu deju kolektīvs *Riekstiņš*, sieviešu ansamblis *Atspulgs* un V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas vokāli instrumentālā grupa *Cherry Seeds*. Visi tiks cienāti ar kūku, bet aicināti līdzī ņemt arī groziņu.

Pulcē peldētājus

Kultūras organizatore Inete Megne atgādināja par pasākumiem: „Lielākie bija *Peldam Vilgālē* un senioru saiets. Pagājušajā gadā ieradās 57 peldētāji no daudziem novadiem, šogad sacensības notiks 20. jūlijā. Pagastā darbojas amatieratris, rokdarbu kopa *Darbīgās rokas*, sieviešu ansamblis *Atspulgs* un vidējās paaudzes deju kolektīvs *Rīva*, kas aicina jaunus dalībniekus.”

BIBLIOTĒKĀ

Grāmatas arī viedierīcēs

Priedaines bibliotēkas vadītāja Daiga Rozevska: „Piedāvājam vismaz 16 pakalpojumus. Attīstoties tehnoloģijām, bieži nākas cilvēkus apmācīt. Darbojamies ar bērniem arī brīvlaikos, ne tikai lasām grāmatas, bet arī rīkojam darbnīcas. Reizi mēnesī tiekamies lasītāju klubīnā. Rīkojam izstādes. Var izmantot datu bāzes, bet tām var piekļūt tikai reģistrēti lietotāji. Ja pieejams internets, grāmatas var lasīt jebkur.”

NO POLICIJAS

Daudz pārkāpumu

Valsts policijas pārstāve Svetlana Bērzupe informēja: „Pagājušais gads bijis diezgan raibs. Kurmāles pagastā esam bijuši uz vairākiem notikumiem: 23 reizes devušies uz ģimenes konfliktiem, bijušas 14 zādzības, seši mantas bojāšanas gadījumi, reģistrēti septiņi miesas bojājumi, 27 ceļu satiksmes pārkāpumi, desmit ugunsgrēki, bet Upīškalna tornī divas reizes uzlīduši cilvēki, kuri nav tikuši lejā. Tur ir bīstami, un to darīt nedrīkst – tas ir pārkāpums.”

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

DARBA PILNAS ROKAS

Inguna Spuleniece

Maijā, kad viss zeļ un zied, jāatrod līdzsvars starp laiku, kad pavasari ieraudzīt, sasmaržot un ieelpot, un līkņāšanu dārzā. To, ka darbs tur rit pilnā sparā, apliecina pieredzējuši dārzkopji, atgādinot, ko nākamēnes vajadzētu paspēt.

AUGĻU DĀRZĀ

- Kamēr vēl nav saplakušas lapas, stāda augļu koku un ogu krūmu kailsakņu stādus. Podos jeb konteineros audzētos var stādīt visu vasaru.
- Slimību profilaksei augļu kokus miglo ar 0,5–1% bordo šķīdumu. Ja iepriekšējā gadā augļu dārzu nopietni skārusi kāda saslimšana vai bijis pārāk daudz kaitēkļu, profilaktiski jāmiglo ar atbilstošu fungicīdu (lidzekli, kas iznīcina slimību ierosinošās sēnes) vai insekticīdu (iznīcina kukaiņus). Tos lieto vai nu pirms lapu saplaušanas, vai pēc augļu koku noziedēšanas, izņemot preparātus pret bumbieru-kadiķu rūsu – tos izsmidzina bumbieru ziedēšanas laikā.
- Zemenēm novāc sausās, bojātās lapas, mēslo. Stāda jaunus dēstus. Agrākai ražai piesedz ar agroplēvi. Līdzko sāk parādīties ziedpumi,

- puri, profilaksei pret smecernieku zemenes un avenes var apputinat ar svaigu skuju pulveri.
- Stāda brūklenes un dzērvenes, maija beigās – vīnogas.
- Plūmju ziedēšanas beigās cīņai ar kaitēkļiem kokos izkar burciņas ar rūgstošu šķidrums. Pēc lapu saplaušanas augļu kokos un ogulāju krūmos izliek feromonu slazdus, baltos un dzeltenos līmes vairodziņus.
- Augļu dārzu sargā no salnām. Zemos augus – ar agrotiklu, ko klāj vairākās kārtās. Augļu dārzu var pasargāt, kurinot ugunsūru, kurā dedzina lēni degošus materiālus, kas stipri dūmo: skaidas, salmus. Var izmantot dūmu sveces. Ja ir jaudīga laistīšanas sistēma, var laistīt. Augus laistot visu nakti, temperatūra tiek uzturēta ap nulli. Šī metode var nebūt iedarbīga, ja salnas ir vairākas naktis pēc kārtas.

SAKŅU DĀRZĀ

- Sagatavo dobies dārzu sēšanai un stādīšanai. Vēlams to darīt laikus, lai augsne paspēj nosēsties.
- Sēj salātus, mangoldus, sīpolus, redīsus, rutkus, kāļus, bietes, skābenes, spinātus. Retina sadīgušos biešu, burkānu sējumus.

- Sēj garšaugus: dilles, timiānu, raudenes, pētersīļus, selerijas.
- Kad salnas vairs nedraud, dobēs sēj gurķus, izstāda gurķus, kabačus, ķirbjus, tomātus.
- Stāda kartupeļus, kāpostus, ziedkāpostus, sīpolus, vasaras ķiplokus.

SILTUMNĪCĀ

- Neapkurināmās stāda tomātus, gurķus, papriku, baklažānus. Starp dārzeniem iedēsta pa garšaugam, kas pievilinās bites un kameņus un ar savu smaržu jauks galvu kaitēkļiem.

KOŠUMDĀRZĀ

- Maija sākumā mēslo ziemcietes un košumkrūmus.
- Ja laiks sauss, laista pavasara sīpolpuķes: tulpes, narcises. Ja sausums ir ilgāks, laista visu dārzu. Īpaši tas ir svarīgi, ja ziemā bijis maz sniega.
- Lai augus spēcīnātu, tos laista ar nezāju virču, augu uzlējumiem, novārījumiem. Augsnē iestrādā trihodermīnu vai citu papildmēslojumu. Dārzkopības preču veikalos var atrast īpašus minerālu maisījumus katrai krāšņumaugu grupai: rozēm, rododendriem, lilijām, skuju kokaugiem, ziemcietēm u.c.
- Stāda skuju kokus, rododendrus, lapu košumkrūmus, vasaras otrajā pusē un rudenī ziedošās sīpolpuķes – frēzijas, lilijas, gladiolas, pēc salnām izstāda dāliju gumus un kannas.
- Sadala un pārstāda rudenī ziedošās ziemcietes. Īsmūža ziemcietes, piemēram, brūnactiņas un anafāles, daļa un pārstāda ik pēc 3–4 gadiem; ziemasteres, flokšus un citas vidēja mūža ziemcietes – pēc 5–10 gadiem; ilgmūžīgās – astilbes, anemones, dienziedes, hostas – pārstāda pēc 15 gadiem vai arī tad, kad ir acimredzami, ka auga cers zaudējis dekoratīvo izskatu, pieaudzis ar daudzgadīgajām nezālēm, vai vienkārši tad, kad tiek atjaunoti apstādījumi.
- Pārstāda sniegpulkstenītes un pienpulkstenītes.

- Sēj dobēs vasaras puķes: kliņģerītes, kosmejas, kreses, magones, matiolas, nigellas, rezēdas, rudzupuķes, saulespuķes u.c.
- Sēj divgadīgās un daudzgadīgās puķes jaunajiem stādiem. Maija otrajā pusē dārzā izstāda vasaras puķu stādus. Pirms stādīšanas stādus norūda, siltās dienās iznesot laukā. No sākuma tos atstāj ārā uz pāris stundām no saules un vēja aizsargātā vietā, bet ar laiku pakāpeniski pieradina pie tiešas saules, vēja un vakara stundu dzestruma.
- Pēc noziedēšanas apgriez forsītijas, pavasarī ziedošās spirejas, izlauž noziedējušās ceriņu ziedkopas.
- Mēneša beigās, kad sāk veidoties ziedpumi, atkārtoti mēslo rozes.
- Sakopj apdabes, ravē un, ja vajag, mulčē dobies.
- Sāk pļaut zālienu. Pirmo reizi to dara, kad tas sasniedz 8–12 cm. Nopļaut vajadzētu ne vairāk kā ceturtdaļu no lapu garuma.
- Lai pļaušana nāktu zālienam par labu:
 - ♦ nekad nevajag nopļaut vairāk kā trešdaļu;
 - ♦ ja pļauj regulāri, nopļautais var palikt zālienā, savākt vajadzētu apmēram katru trešo reizi;
 - ♦ jāpļauj, kad zāliens sauss un ar asu pļaujmašīnu.

DZĪVŽOGS

- Mēslo dzīvžogus un attīra no atmīrušajām daļām. Veido skujkoku dzīvžogus. Tūjām tas ieteicams vismaz reizi gadā – tad kļūs blīvāks, glītāks un vienmērīgāks.

TELPĀS

- Pārstāda telpaugus, gatavo spraudņus.
- Augus stāda dekoratīvajās kastēs, podos, ko izlikt uz balkoniem, terasēm vai dārzā.
- Pakāpeniski pieradina pie saules un uz bal-

- koniem un terasēm pārnēs pelargonijas, fuksijas. Maija beigās uz dārza ēnainajām vietām no istabas pārceļ acālijas, ciklamenas, mirtes.
- Vēdina, tīra, mazgā pagrabu.

Kastes: ērti un izskatīgi

Puķes un ēdami augi nav vienmēr jāstāda zemē – dobies var iekārtot arī ravētājam un apjūsmotājam ērta augstuma kastēs, ko nolikt zālienā, uz bruģa vai citā vietā.

Santas Sinkas (Ziemeļlatvija) foto

Šāds dārzs kastēs jau kuplo pie Strasbūras Dievmātes katedrāles Francijā. Tajā aug bietes, puravi, zemenes, atraitnītes, garšaugi, kabači un daudz kas cits, kas priecē pilsētnieku acis un degunu. Vai raža tiks arī ēsta, īsti nav zināms, bet – skaisti.

Kastu sistēma ir pārvietojama, un pēc laika var veidot citu ainavu. Mūsdienās šādi stādījumi iecienīti arī pilsētās, radot dārziņu starp daudzdzīvokļu mājām vai kādā pilsētas laukumā.

Kastes var saskrūvēt no dēļiem, izvēloties atbilstošu augstumu un izmēru. Dārzā var izmantot no četriem dēļiem saskrūvētu rāmi, ko nolikt jau uzrakatā vietā. Dēļi neļaus izplatīties nezālēm, un tikko iesētās

sēklas netišām netiks izmīdītas. Kastes vai rāmja iekšpuse jāpiepilda ar zemi, augi jāstāda tāpat kā dobēs. Dažkārt atšķiras tiem nepieciešamā augsne un mēslojums, tāpēc kastes atvieglo iespēju radīt atbilstošus apstākļus. Katrā var audzēt vienu kultūru, piemēram, atraitnītes, salātus, garšaugus, bietes, kabačus, pa vidu var likt žodziņu, kur uzvīties kādai pupai vai puķuzirnīm. Var arī veidot dažādu augu kompozīciju.

PADOMS

Zāļu virca: dabiska, iedarbīga, bet smirdīga

Zāļu virca ir raudzēta zaļā augu masa, no kā veido šķīdumu, ar ko aplaista augus.

Tas ir organisks mēslojums, tajā daudz slāpekļa, kālija un fosfora, un tas nemaksā neko. Ar to var mēslojot visus augus, pārliecināta kuldīdzniece Lūcija, kura savu mazdārziņu jau gadiem uzlabo tikai tā.

Kā pagatavot?

Vislabāk izvēlēties nātres un pievienot strutenes. Var izmantot arī nopļauto zāli. Zaļo masu liek mucā vai citā traukā, piepildot 1/3, uzlej ūdeni, lai trauks gandrīz pilns, bet ne līdz malām, jo rūgstot radīsies putas. Uzliek vāku, bet nekādā gadījumā nenoslēdz hermētiski. Vāks vajadzīgs, lai šķīdumā neiekļūst kukaiņi un lai mazinātu smaku, kas rodas, vircai rūgstot. Smaka ir iemesls, kāpēc trauks jānoliek attālākā un vējinā vietā, bet vietai jābūt saulainai. Masai jā rūgst nedēļu, un saturs pāris reizi jāapmaisa.

Kā lietot?

Vircu atšķaida ar ūdeni 1:10 un augus aplej ar lejkannu vai miglotāju. Dārznieki iesaka vārgiem un nespēcīgiem augiem uzliet stiprāku, ar ūdeni atšķaidot attiecībā 1:5. Svarīgi vircu atšķaidīt ar ūdeni – ja to neizdara, lapas apdeg un augs pat var iet bojā. Smakas dēj ieteicams laistīt vēlā vakarā, lai līdz rītam tā paspēj izkļīst. Lūcijas kundze brīdina: vircu lejoj, jāvelk cimdai, jo, arī rokas mazgājot, smaku dabūt prom nemaz nav tik viegli. Ar zāļu vircu augus nevajadzētu mēslojāt ilgāk par jūlija vidu.

Lasītājs jautā

Par podu puķēm

Tirgū aizvien vairāk parādās petūnijas un citas vasaras puķes podos. Vai drīkst jau turēt laukā – vai dzestrās naktis nekaitēs?

Kabiles stādaudzētavas *Raspodini* īpašniece Līga Mālniece teic, ka dienā nu jau var arī radināt visas puķes, bet, ja nakts solās būt ar salu, tās tomēr jānes iekšā. Dienā jāraugās, lai puķes uzreiz netiktu spilgtā saulē. Saldietības ziņā petūnijas līdzinās atraitnītēm, arī nokarenajām alisēm aukstums nekaitē. Vairāk siltumu mīl pelargonijas, arī bakopas.

Lāsmas Reimanes foto

Petūnijas pret aukstumu ir izturīgas, tomēr lieli sala grādi naktīs var kaitēt arī tām.

„Nevis ar karu, bet diskusijām”

Tā Eiropas Parlamenta (EP) noslēdzošajās debatēs Strasbūrā par strīdu risināšanu mūsdienā Eiropā izteicās Latvijas Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (*Jaunā Vienotība*).

UZŅEM AR APLAUSIEM

K.Kariņš bija 20. Eiropas Savienības (ES) valstu premjerministrs, kas piedalījās šajās debatēs. Viņa uzstāšanās bija zīmīga, jo notika šī EP sasaukuma pēdējā plenārsesijā un izpelnījās to, ka daudzi deputāti pēc tās aplaudēja, kājās stāvot. Debatēs piedalījās ap 90 deputātu (citi piesaistījuši mazāk parlamentāriešu uzmanības), tās klausījās arī EP priekšsēdis Antonio Tajāni un Eiropas Komisijas (EK) prezidents Žans Klods Junkers. Ar EP biroja Latvijā starpniecību tās dzirdēja arī 17 mūsu valsts žurnālistu, savukārt preses konferencē interesi par K.Kariņa uzskatiem izrādīja arī pasaulē zināmas ziņu aģentūras, piemēram, *Reuters*.

K.Kariņš bijis EP deputāts gandrīz desmit gadu. Gan sagaidot viņa ierašanos uz sarkanā paklāja, gan atklājot debates, A.Tajāni vairākkārt Latvijas premjeru sauca par draugu. Sirsnīgi ar viņu sasveicinājās arī Ž.K.Junkers un vairāki deputāti. Savukārt, jautājumus uzdodot, visasākie bija mūsu pašu eiroparlamentārieši no citām partijām.

LATVIJAS UN PAŠA VĒSTURE

K.Kariņš par Eiropas nākotni runāja, ejot cauri Latvijas un personīgajai vēsturei. Viņš atskatījās laikos, kad pamazām sāka veidoties latviešu tauta, cauri gadsimtiem saglabājot kultūras vērtības, lai arī kādi spaidi jāzicē. Ministru prezidents stāstīja par savu vectēvu, kurš kalpojis cara armijā un pievienojies lielniekiem, bet, līdzko Latvijā sākusies cīņa par savu valsti, atgriezies mājās. „Es esmu kara laika bēgļu bērns,” sacīja K.Kariņš. „Vecāki uzauga Zviedrijā, pārcēlās uz Ameriku. Mācījos Mīnsteres latviešu ģimnāzijā. Kad pirmo reizi ierados Latvijā, tā bija cita pasaule: pelēka, visur runā krievu valodā, cilvēki nesmaida. Tagad savas valsts vārdā varu teikt, ka iestāšanos Eiropas Savienībā neesam nožēlojuši.”

KĀPĒC KLAUSĀS POPULISTOS

Kā labo ieguvumu no ES K.Kariņš nosauca iespēju strīdus risināt nevis ar karu, bet debatēm un nogludināšanu. Pricējot arī stabilais Eiropas ekonomikas

„Noziedznieki kā vanagi riņķo un meklē jaunu vietu, tāpēc izmaiņas banku sistēmā un cīņā pret netirās naudas atmazgāšanu nepieciešama visā Eiropā.”

Ministru prezidents Krišjānis Kariņš preses konferencē Eiropas Parlamentā Strasbūrā atbildēja uz jautājumiem par imigrāciju Latvijā, cīņu ar netiro naudu bankās un Eiropas Savienības ārējo robežu stiprināšanu.

tirgus, bet sliktais ir tas, ka ES netrūkst populistu, kuri uz sareizģiem jautājumiem piedāvā vienkāršotas atbildes. Viņš jautāja, kāpēc cilvēki visā Eiropā populistos klausās. Secinājums: ar kaut ko nav apmierināti. Iepriekš – ar ekonomisko un bēgļu krīzi, tagad – ar politisko. Vēlētājiem svarīgi, lai būtu darbs, drošība, laba dzīves vide. Populisti to visu sola par spīti problēmām, piemēram, negodīgai Ķīnas tirgus konkurencei Eiropā. „Mēs nedrīkstam kļūt kā viņi. Viņiem jāklūst kā mēs,” par lielvalstīm, kas vienotajā tirgū ienāk

ar negodīgu konkurenci, teica K.Kariņš.

Viņš mudināja starp ES valstīm veidot beznosacījumu tirgu, kā tas ir starp ASV štatiem. „Mums jālikvidē šķēršļi. Tā radīsime jaunas darba vietas un vairosim Eiropas turību,” sacīja Latvijas valdības vadītājs, aicinot īpašu uzmanību pievērst digitālajai nozarei un pakalpojumiem.

IEVIEST KĀRTĪBU SAVĀ PAGALMĀ

K.Kariņš vērsa uzmanību uz to, ka 20 gadus uz ES tiek pārskaitīta Krievijas nauda, jo Eiropā drošāk. Daļa naudas ir tīra, bet netrūkst arī netīro miljonu, tostarp caur Latvijas bankām nākušo. Eiropa pret naudas atmazgāšanu cīnās, ir vairākas direktīvas, bet process rit smagnēji. „Kopš esmu kļuvis par premjeru, man nav laika gaidīt direktīvas no augšas. Vispirms jāsakārto savs pagalmi, atfrot to

no naudas atmazgātājiem. Ja tā rīkosies visas valstis, pēc dažiem gadiem Eiropa būs tīra.”

K.Kariņš aicināja ES izlīdzināt maksājumus zemniekiem, lai visās valstīs tie saņemtu vienādu tiešmaksājumu. Tas, ka Baltijas valstu zemnieki saņem vismazāk, bet uz savas labklājības rēķina konkurē ar pārējiem, veidojies vēsturiski. Bet ir pēdējais laiks šo kļūdu labot. „Mēs varētu no subsīdijām atteikties pavisam vai arī piešķirt tās visiem vienādi,” viņš ieteica. Atzinīgi vērtējot ES ieguldījumus pētniecībā un izstrādē, viņš aicināja arī to vienlīdzīgu pieejamību visā Eiropā, ne tikai „dažās galvaspilsētās”.

IEKĻAUT, NEVIS ATSTUMT

Imigrācija ir problēma, uz kuru vienkāršas atbildes nav, pārliecināts K.Kariņš. ES ir ļoti kārojams galamērķis, kurā valda demokrātija, brīvība un ekonomisks nodrošinājums. „Mana valsts 50 gadus piedzīvoja imigrācijas vilni, kad Latvijā ieradās 700 000 cilvēku no Krievijas. Pēc neatkarības atgūšanas daudzi tur palika. Vienīgā iespēja ir integrācija – imigranti jāievirza mūsu kultūrā. Ieceļojušajiem jāpielāgojas. Tā tas arī notiek.”

Šī atziņa izsauca EP deputāta Miroslava Mitrofanova (Latvijas Krievu savienība) prereakciju. Viņš paziņoja, ka Latvijas integrācijas modelis nav vis veiksme stāsts, bet gan kauna traips, jo pēc lēmuma, ka mācībām jānotiek valsts valodā, „minoritāšu ģimeņu bērni

ir depresijā, jo nedrīkstēs mācīties savā valodā”. „Nesekoiet Kariņa piemēram!” tā viņš beidza savu uzrunu.

Vēlāk preses konferencē arī ārzemju žurnālisti jautāja, kāpēc Latvijā ir 12% bezvalstisku iedzīvotāju, kuri bez jebkāda iemesla nedrīkst balsot EP vēlēšanās. K.Kariņš atbildēja, ka migrantiem no Krievijas vienmēr bijušas divas iespējas: doties projām vai integrēties. „Latvijā nevienam nesaka, ka jābrauc projām, bet ļauj kļūt par pilsoņiem ar visām tiesībām. Tā ir viņu, nevis valdības izvēle.”

DROŠĪBA – NE TIKAI MILITĀRA

„Katram eiropietim drošība nozīmē kaut ko citu: nekontrolētu migrāciju, *Brexit*, terorismu. Kad latvieši runā par drošību, tad domā par Krieviju, bet Krievija visu laiku uzsver, ka atrodas ienaidnieku ielenkumā,” skaidroja K.Kariņš, uzsverot, ka sociālajos tīklos tieši no šīs valsts nāk vislielākā dezinformācija par ES svarīgām tēmām. „Mana valsts 2% IKP atvēl aizsardzībai, un es domāju, ka tā vajadzētu rīkoties visiem, taču vienlaikus jādomā par informatīvo aizsardzību.” Viņš rosināja apsvērt jaunus ES likumus, kas sociālo mediju

platformām liktu uzņemties atbildību par tajās publicēto dezinformāciju. Tomēr atgādināja, ka starp atbildību un cenzūru ir ļoti smalka robeža. Viņš kā latvietis gribētu cenzūrai teikt nē.

Lai neatjaunotu robežkontroli ES iekšienē un netraucētu vienotā tirgus darbību, Eiropai jāstiprina ārējās robežas un jākontrolē migrācija.

VIETA SAULĒ

Pēc K.Kariņa uzrunas daudzi klātesošie gan slavēja Latviju, gan dažus Ministru prezidenta izteikumus apstrīdēja. Ž.K.Junkers iebilda, ka ES nekad nekopēs ASV modeli: „Tur daudzu tautību cilvēki ir amerikāņi. Mēs vienlaikus būsim vācieši, francūži, latvieši un arī eiropieši.” EP izvairās iejaukties pilsoņu dzīvē, darot to tikai lielos jautājumos. Runājot par mūsu valsti, Ž.K.Junkers teica: „Latvija ļoti labi saprot, ko nozīmē būt savienībā. Jūs vienmēr esat cīnījušies par brīvību, veidojuši savu likteni, savu vēsturi, nevis kļuvuši par tās daļu. Latvijas vieta nav ēnā, Latvijas vieta ir saulē.” Pēc tam viņš citēja Raiņa vārdus par tautas stiprumu. Ž.K.Junkers teica palīdzes EK viceprezidentam Valdim

Dombrovskim par pigo darbu: „Būdam savas valsts premjers, Valdis Dombrovskis krīzes laikā Latviju ievirzīja pareizā ceļā. Latvija ir maza, bet ar lielām ambīcijām.” Daudz laba par mūsu valsti teica arī vairāki deputāti, kuri strādājuši kopā ar K.Kariņu.

EP deputāts Roberts Zīle (NA) piebilda, ka iestāšanos ES nenozēlo, bet nevarot piekrist politikai, kas skar ES seju un stāju. Eiropas Liberāļu un demokrātu apvienības pārstāvis Pāvils Telička no Čehijas izteicās, ka kopīgā ekonomika attīstās, tomēr starp apgabaliem ir milzīga atšķirības. Viņaprāt, jābeidz būt tādai dalībvalstu grupai, kurā visus lēmumus pieņem Vācija un Francija. Vajadzīga apvienota un demokrātiska Eiropa.

Lielbritānijas deputāts Deivids Koberns tribīni izmantoja paziņojumam, ka EP ir „kā einuhs”, bet britu premjere Terēza Meja valsti nodevusi, atbalstot Eiropas kultu. Viņaprāt, britiem jau sen vajadzējis aiziet no ES. Kaislīgās uzrunas beigās viņš atzina, ka vienīgie brīvie domātāji esot tie, kurus sauc par populistiem: „Viņus ievēlēs, un viņi vai nu pārvērtīs Eiropas Savienību, vai salauzīs.” Šis runātājs tika skaļi izsvilpts. Savukārt kāds spāņu deputāts K.Kariņam pārmeta apgalvojumu, ka pret populistiem nav jācīnās.

„ES nekad nebūs perfekta, bet tas ir labākais, ko var iedomāties. Pie mums nav kara. Ar vienprātību un saliedētību tiksīm pāri visam.”

„Eiropai jāspēj nodrošināt ārējo robežu. Turot to skaidru, varam nodrošināt iekšējo robežu atvērtību, lai nav problēmu ar vienoto tirgu.”

„Necīnīsimies pret populistiem! Cīnīsimies pret tiem trūkumiem, kas cilvēkiem liek populistiem pievērsties.”

PĀRDOD

AUDI 80, klasika, 1986, benzīns+gāze, TA 18.10. Tālr. 29843666.

Lēti pārdod **LAIVU**. Tālr. 28379442.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žalūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (Elvi), tālr. 28378818.

SMILTSĒRKŠU STĀDUS. Profesionāla stādaudzētava pārdod sertificētus, veģetatīvi pavairotus kailsakņu stādus vairumā (min. 50 gab.) Tālr. 26445157.

Baltas un brūnas **DĒJĒJVISTAS** (8–12 mēnešus vecas). Piegādāju saimniecībai bez maksas, sākot no 10 gab. Tālr. 24976880.

Bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Ar piegādi pārdod visu veidu **MALKU**, mulču, skaidas. Tālr. 29249578.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Alksni par 28 eiro/m³, jaukto par 26 eiro/m³, minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 26760065.

Skaldītu **MALKU**, rakstām kvītis. Tālr. 29428876.

Jauktu, skaldītu **MALKU**, arī katliem. Krava no 130 eiro. Tālr. 28356979.

Meža **MALKU**. Tālr. 29883311.

MALKU. Tālr. 29254530.

Bio liellopu **KŪTSMĒSLUS** maisos. Varu piegādāt. Tālr. 26284210.

TRŪDZEMI, kūtsmēslus, kūdru, mulču. Tālr. 29560885.

DAMBRETE**Rancāns – uz Eiropas un pasaules čempionātu**

100 lauciņu dambretes Latvijas čempionāta finālā U16 grupā Artis Madars Rancāns izcīnījis 2. vietu un iespēju savu valsti pārstāvēt Eiropas un pasaules jauniešu čempionātā.

Sacensībās Rīgā trīs dienas piedalījās desmit spēcīgākie šīs grupas dambretisti, tostarp divi Kuldīgas trenera Pētera Gailāna audzēkņi. Spēcīgāko rindās iekļuvusi arī Raiens Smirnovs, kuram 10. vieta.

Antra Grīnberga

PĒRK

Pērku **DZĪVOKLI, MĀJU** vai **ZEMI** Kuldīgā. Tālr. 22447206.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 26104984.

Craftwood PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

SIA *Lateira* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsmas visā Kurzemē. Kārtojām dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

SIA *Priedes AG* pērk **CIRSMAS** un **MEŽUS**. Tālr. 26993794.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Iepērk lopbarības **GRAUDUS**. Tālr. 29335384.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

VINGLIEMEŽUS no 3 cm diametrā. Braucu pie klientiem 24/7. Tālr. 26284210.

SVEASKOG BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM laukus un citas aizaugušas platības. PĒRK zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojo materiālu. ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda, kā arī A, B, BE, C, CE autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sīkāka informācija pa tālr. 29491388, 29182826.

MODRA AUTOSKOLA rīko A, B, BE, C, CE, D, 95. koda **KURSUS**. Tālr. 26120089.

KRAVAS AUTO pakalpojumi no 10 t. Vedam kaļķi, graudus, granti, minerāļus u.c. Tālr. 29185228.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Ātri saskaldū **MALKU**. Tālr. 26449395.

FRĒZĒ zemi mazdārziņos ar rokas frēzi. Tālr. 29283622.

Tīrām **AKAS**. Tālr. 27448331.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

KAPU PIEMINEKĻI Dzirnau ielā 42.

TRŪDĒTI KŪTSMĒSLI ar piegādi. Tālr. 28115501.

MEKLĒ MĀJAS**Suņu puika no Skrundas**

25. aprīlī no Skrundas uz Saldus dzīvnieku patversmi atvests maza auguma suņu puika, melns ar pelēku, kas jau kādu laiku bija pieklīdis svešās mājās. Tagad sunītis gaida savu saimnieku.

SALDUS DZĪVNIEKU PATVERSMĒ

Tālr. 29391282, 63846885. www.salduspatversme.lv.

VAJADŽĪGI

Viesnīcas komplekss SIA *Academy Vitality* (4010364885) Aizputē **AICINA UZ SADARBĪBU** pašnodarbinātas personas šādu pakalpojumu sniegšanai: telpu uzkopšanā, pavārus un pavāru palīgus, kā arī sporta instruktorus un terapeitū. Darba samaksa no 3 līdz 7 eiro stundā. Tālr. 25743544.

SIA *Bērzi plus* (41202008941) piedāvā darbu **VIRPOTĀJAM-METINĀTĀJAM**. Alga, sākot no 1100 eiro. Tālr. 29153902.

SIA *EkoDeal* (48503026538) aicina darbā ķēžu ekskavatora **OPERATORU** ar derīgu atbilstošas kategorijas vadītāja apliecību un pieredzi. Alga no 8,43 eiro/h (bruto) ar izaugsmes iespējām. Tālr. 29174505.

SIA *Rajaks* (46102003750) – lentzāģa (2 galvu taras) un brusotāja **OPERATORI**. Darbs intensīvs un fizisks. Darbs vienā maiņā. Atalgojums, sākot no 550 eiro (attieciņi pēc padarītā darba). Pieteikties Kuldīgā, Planīcas ielā 75, vai pa tālr. 26464576 no 8.00 līdz 17.00.

LĪDZJŪTĪBAS

*Ir tumsa nodzēsusi silto liesmu,
Vēl grūti aptvert to, cik zudums liels.*

Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Intai, Elmāram un pārējiem tuviniekiem, no VIZMAS atvadoties.

Baiba, Irina, Lidija F., Lidija S., Mirdza, Vilma

*Daudz dārga,
Bet ne visu pārklāj smilts...*

/V.Rūja./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, INGRĪDU zemes klēpī guldot.

Milda, Jānis, Zeltīte

Izsakām līdzjūtību Madaram un Andim, brāli pāragri zaudējot.

Turlavas draugi

Viss par reklāmu

Kurzemniekā!

Tālrunis 63324881.

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

ASTROLOGISKĀ PROGNOZE MAIJAM

Jolanta Hercenberga,
astroloģe

Auniem vajadzība kārtot ģimenes un dzīvesvietas jautājumus novirzīs domas no ambīcijām. Sapņot nebūs ne laika, ne nozīmes, jo tikai praktiskas darbības pēc stingriem aprēķiniem tiks dāsnī atalgotas.

Vēršiem laiks sevi palutināt! Ar to nav domāta stāvēšana dīkā, bet gan tiekšanās pretī kvēlākajiem sapņiem. Varbūt jāatsāk kāds laika trūkuma dēļ atmests vaļasprieks vai der mācīties ko jaunu? Iespējams ir viss, ko spējam iztēloties.

Dvīņiem naudas lietas kārtosies labi, iespēja nopelnīt trauksies pretim tiem, kuri būs gatavi pielikt pūles. Ja darbs neapmierina, laiks lūkot pēc jauna. Varbūt pieteikties kā-

rotajai vakancei, kaut arī nav pārliecības, ka darāmais ir pa spēkam?

Vēžiem labs laiks atbrīvoties no senām, apgrūtinātām saistībām, atdot naudu un enerģētiskus parādus. Jaunais jau gaida aiz durvīm, kad atbrīvosies vieta! Mīlas sfērā var tikt gaidīta jūsu izšķiršanās.

Lauvām prātā būs vien pučēties un svinēt dzīvi. Der uzlabot attiecības ar draugiem, doties kopīgā izbraucienā – tas radīs daudz pozitīvu emociju. Mājas interjera atsvaidzināšana dos negaidīti labus rezultātus, tādēļ jāķeras tik klāt!

Jaunavām ir vērts enerģiju ieguldīt darbā, jo tas uz ilgu laiku uzlabos statusu un materiālo stāvokli. Varbūt jāpārvar bailes, lai iekustinātu izmaiņas, kas vilinājušas jau labu laiku? Gaidāms tāls ceļš ar patīkamiem notikumiem.

Svari, pateicoties īpašam cilvēkam, pasauli redzēs rozāzainās krāsās. Optimisms var

radīt vēlmi solīt to, ko nav iespējams izpildīt, tādēļ labāk apņemšanās paturēt pie sevis. Nejaušas svinības atstās atskaidras uz ilgu laiku.

Skorpioniem der ļauties psiholoģiskai atpūtai. Ja kas satrauc, jāpārdomā, kā jūs uz šo situāciju skatītos pēc gada. Iespējams, tie ir tikai nieki, kas viegli novēršami. Fiziskais darbs dziedē daudz kaites.

Strēlniekiem jāatceras, ka nākotne tiek būvēta uz pagātnes pamatiem, tādēļ tie jāsakārto tā, lai nemestu sprunguļus riteņos. Varbūt ar kādu no sirds jāizrunājas? Varbūt sev godīgi jāatzīst, kas nav tā, kā gribētos?

Mežāžiem mīlu cilvēku un paša komforts būs pirmajā vietā, tādēļ tiks darīts tas, kas sagādā prieku. Kāds pienākums uz laiku var tikt atlikts, un, lai gan priekšniecība nepriecāsies, tai nāksies Mežāža kaprīzes respektēt.

Ūdensvīri pārliecināsies, ka

visu nevar paredzēt. Pēkšņi notikumi var plānoto krietni mainīt. Tā kā jebkuras izmaiņas ir arī jaunas iespējas, jāmeklē radoša pieeja.

Zivīm liela burzma var radīt nemieru, tādēļ jārod iespēja pabūt vienatnē. Neprecētie gan meklēs piedzīvojumus un potenciālos mīlas objektus apburs ar vieglumu un optimismu. Naudas ieguldījumi ilgtermiņa projektos dos cerēto.

Čika laiks:

1.V 0.00 – 13.24,
3.V 11.47 – 23.18,
5.V 18.10 – 6.V 6.40,
8.V 2.50 – 12.06,
10.V 5.06 – 16.14,
12.V 15.24 – 19.22,
14.V 20.19 – 21.51,
16.V 12.37 – 17.V 00.26,
19.V 0.11 – 4.21,
20.V 20.05 – 21.V 10.56,
23.V 6.58 – 20.49,
25.V 15.15 – 26.V 9.08,
28.V 7.21 – 21.32,
30.V 18.09 – 31.V 7.43.

VĀRDADIENAS

No 29. aprīļa līdz 13. maijam
 29. Laine (653), Raimonds (6307), Vilnis (3427),
 30. Alta (23), Liāna (1578), Lilija (3821)
 1. Ziedonis (1028)
 2. Sigmunds (3), Zigmunds (39), Zigmunds (955)
 3. Gints (3410), Uvis (308)
 4. Vijolīte (11), Viola (284), Vizbulīte (122)
 5. Gederts (21), Ģirts (3472)
 6. Didzis (1584), Gaidis (129)
 7. Henriete (41), Henrijs (943), Jete (80), Enriko (112)
 8. Staņislava (697), Staņislavs (3138), Stefānija (574)
 9. Einārs (1068), Ervīns (1317), Klāvs (1087)
 10. Maija (6402), Paija (16)
 11. Karmena (132), Manfreds (16), Milda (593)
 12. Ina (2618), Ināra (7038), Inārs (331), Valija (1697)
 13. Ira (528), Iraida (135), Irēna (6446), Irina (16 411)
Populārākie: Irina un Raimonds.

Vārds paša, iesauka mantota

Gints Maslobojevs, ceļu policijas jaunākais inspektors:
 – Esmu vecākiem prasījis, kādēļ viņi izvēlējās tādu vārdu, bet atbildi vairs neatceros. Man vārds patīk. Skolas laikā uz lapiņām parakstījos ar vārda un uzvārda pirmo burtu GM, un tad viens skolotājs mani iesauca par Gustavu Māleru. Šī iesauka saglabājās labu laiku. Saistībā ar vārdu citu nav bijis, bet tāda noturīga iesauka Sviestiņš nākusi mantojumā no tēva. Tā, protams, saistīta ar uzvārdu, kas iztulkots no krievu valodas. Kopš beidzu Cīravas lauksaimniecības skolu, visas iesaukas pazudušas un mani sauc tikai vārdā vai citreiz par Ģinču. Šķiet, ka vārds Gints ir rets, tomēr dažreiz mazā pulciņā satiekamies vairāki. Biju firmas Scania servisa apmācītājs, jo piedalos Scania autovadītāju sacensībās, un divi pasniedzēji bija Ginti.

LAIKA ZIŅAS

<p>ŠODIEN, 29. APRĪLĪ Dienas garums – 15 st. 20 min. Saule lec 5.42, riet 21.02. ☾</p> <p>Naktī +7°...+12° Z R ← A D 3-4 m/s</p> <p>Dienā +10°...+15° Z R ← A D 3-4 m/s</p>	<p>RĪT, 30. APRĪLĪ Dienas garums – 15 st. 25 min. Saule lec 5.39, riet 21.04. ☾</p> <p>Naktī 0°...+5° Z R ← A D 3-8 m/s</p> <p>Dienā +6°...+12° Z R ← A D 4-10 m/s</p>
--	---

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

199. kārtā
 Ukrainas ebreju izcelsmes franču māksliniece (1885–1979), kas ar savu vīru, izejot no kubisma prakses, ir vieni no orfisma pamatlicējiem. Dzīvojuši Sanktpēterburgā, tad pārcēlusies uz Parīzi. Pirmā pasaules kara laikā uzturējusies Spānijā un Portugālē. Kopā ar vīru piedalījies Parīzes vispasaules izstādes noformēšanā. 20. gadsimta 20. gados ietekmējusi Art Deco stila lietišķo mākslu. Nodarbojusies arī ar grāmatu ilustrācijām. 1964. gadā kļuvusi par pirmo mākslinieci sievieti, kurai tika sarīkota personālizstāde Luvrā.

198. kārtas atbilde: Dzūzepe Arčimbolo. *Ūdens* (1563–1564).

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ausma Kreidere, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Vita Jurenovska, Peters Dals.

Pēc balvas gaidām **Gunti Obodņikovu.**

Atbildes gaidām **līdz 6. maija 11.00:**
 Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

10. maijā 18.00
 Kuldīgas jauniešu mājā
 (Jelgavas ielā 26)

Kuldīgas erudīts Rīko **KURSAŠI**
 R X K S T I

Pieteikties līdz 9. maijam (ieskaitot)
e-pastā: kuldigas.erudits@gmail.com
vai pa tālr. 20505791.

VESELĪBAI

PIENENE. Var izmantot visu augu

Sanita Āboliņa, farmaceite

KĀ ŽĀVĒT?

Pienēnu nektārs noder bitēm, kamēr mūsu veselības uzlabošanai var izmantot visu augu. Visbiežāk gan lieto saknes, ko rudenī vai agri pavasarī ievāc no bagātīgi mēsloātā zemē atrodamajiem augiem. Saknes uzmanīgi izrok, tad nopurina, nogriež virszemes daļas, ātri skalo tekošā ūdenī un notecina. Pēc tam nogriež sīkās sānsaknes un vītina, līdz vairs neizdalās baltā piensula, – parasti tam vajadzīgas vairākas dienas. Tikai tad saknes žāvē 40–50 grādos, izklātas plānā slānī, un bieži pārcilā. Pareizi izžāvētas saknes vairs nelokās, bet liecot lūst ar sausu skaņu. Drogu uzglabā hermētiski noslēgtos traukos, lai tā atkal neuzsūktu mitrumu.

KAM NODER?

Lūkojoties no bioloģiski aktīvo

Latviešiem ir daudz miklu, kas asina prātu. Viena no tām: „Dzeltena gotiņa, rūgts pieniņš.” Pareizā atbilde? Saulainās vietās bieži sastopamā pienene jeb cūkpiene, ko daudzviet pasaulē kultivē kā dārzeni!

vielu daudzveidības viedokļa, pieneņu saknes satur rūgtvielas, cukurus, B2 un C vitamīnu, kā arī minerālvielas: dzelzi, cinku, mangānu, varu un selēnu. Tomēr visvairāk tajās ir inulīns (līdz 40%) – tas ir saliktais cukurs, ko pienene uzkrāj kā rezerves vielu, bet medicīnā to izmanto kā cukura diabēta ārstēšanas palīgīdzekli. Pienenēs esošās rūgtvielas uzbudina garšas receptorus un ierosina ēstgribu, stimulē gremošanas fermentu izdalīšanu – tās īpaši noderīgas, kad ir pazemināts skābes saturs kuņģa sulā un vēdera aizcietējums, jo darbojas kā maigs caurejas līdzeklis.

Sakņu drogu izmanto nieru un aknu slimību ārstēšanai, jo tā veicina žults sekrēciju un darbojas pret dzelti. Jāņem gan vērā, ka drogu nedrīkst lietot, ja ir žultsvadu nosprostošanās! Drogas aktīvās vielas un liels kalcija daudzums novērš ūdens un sāļu aizturi, palīdzot samazināt asinsspiedienu, – šo urīndzenošo efektu izmanto arī tam, lai nostiprinātu pārliecību par svara samazināšanos, ja tiek vis-

pusīgi strādāts pie liekās ķermeņa masas zaudēšanas. Pienenes palīdz hronisku vielmaiņas slimību, urīnpūšļa akmeņu, nierakmeņu un žultsakmeņu, podagras un reimatisma gadījumā, kā arī pazemina holesterīna līmeni – labi noder aterosklerozes profilaksei! Ārīgi var izmantot skalojumus pret ekzēmu un ādas slimībām.

Kopumā pienene attīra organismu, uzlabo asins sastāvu un ir vitamīnu un minerālvielu avots. Arī dzelzs deficīta gadījumā saknes ir ļoti noderīgas: tās ir bagātas ar dzelzi.

KĀ LIETOT?

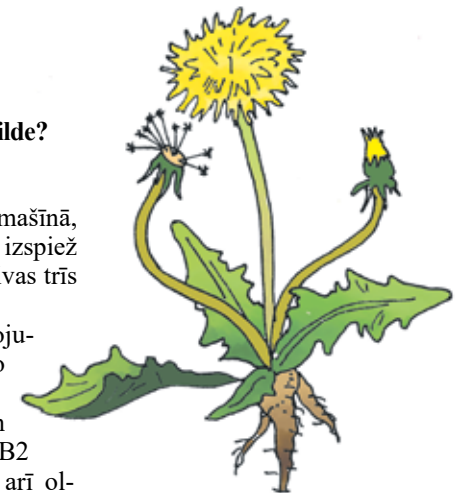
Kā tik vērtīgu drogu lietot? Vislabāk 30 minūtes pirms ēšanas trīsreiz dienā ieņemt tējkaroti sausa sakņu pulvera vai divreiz dienā izdzert glāzi ūdens izvilkuma (1–2 tējkarotes sakņu uz glāzi ūdens). Var izmantot arī sulu no svaigām pieneņu saknēm – to iegūst pirms auga ziedēšanas. Saknes izrok, rūpīgi nomazgā,

apžāvē un samal gaļas mašīnā, pēc tam sulu mehāniski izspiež un lieto pa ēdamkarotei divas trīs reizes dienā.

Rūpnieciskos pagatavojumos pieneņu saknes lieto kopā ar lakstu – arī tas ir vērtīgs, jo ziedkopās un lapās atrodams C, B1, B2 un E vitamīns, karotīni, arī olbaltumvielas un minerālvielas. Jaunās lapas var izmantot zupā, ziedus var marinēt, tomēr visvērtīgāk lakstus lietot svaigajos salātos kopā ar citiem zaļumiem – ieteicams vispirms tos vismaz 30 min. mērcēt aukstā sālsūdenī, lai atbrīvotos no pārmērīga rūgtuma. Lapas kalpo kā vitamīnu avots, jo no beta karotīna veidojas A vitamīns, kas palielina organisma izturību pret infekcijām un ir antioksidants. Tas nodrošina normālu redzi, ādas un gļotādu funkcijas, ir nozīmīgs ļaundabīgo audzēju profilaksē.

GANDRĪZ KĀ MEDUS

Ja gribas veselīgi panašoties,

var gatavot pieneņu medu. 300–400 g svaigu, tīru, tikko plaukstošu ziedu ieber katlā, uzlej litru ūdens un uzvāra. Nākamajā rītā nokāš caur sietu, izfiltrē caur vati, pievieno 1 kg smalkā cukura un 1 g citronskābes (vai dažas šķēlītes citrona). Noņemot putas, šķidrumu karsē līdz viršanai, bet nevāra – tikai iebiezina līdz svaiga medus konsistencei. Tad iepilda burkā, aizvāko un uzglabā vēsā vietā. Noder gan organisma spēcīnāšanai, gan saules gaišuma saglabāšanai tumšākos vakaros.

Ineses Slūkas zīmējums